

Bakıda vəzifəli şəxs rüşvət aldığı üçün həbs olundu

Hürriyyət

Nº05 (3248) 7 Fev / 2023-cü il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

ANA XƏBƏR

**Xilasedicilər
dağıntılar
altından 4
azərbaycanlı
tələbəni
çıxardı**

Türkiyədə son 100 ilin ən dəhşətli zəlzələsi!

Bir günün içində
7.7 və 7.8 gücündə
ardıcıl zəlzələlər baş
verdi; ölənlərin sayı
1 762 nəfərə çatıb,
12 mindən çox
yaralı var

**İran və Rusiyanın
Azərbaycana qarşı
ortaq hədəfləri**

GÜNÜN NƏBZİ

Layihə

**"Zəngəzur
dəhlizinin
açılması
reallaşacaq"**

Elxan Şahinoğlu: "Erməniləri dəstəkləyən
mərkəzlərin "yolu açın" çağırışları
eşidilmədiyi üçün eyni mövzuya hər
dəfə qayıtmaq istəmirəm"

6

Ölkə

**"Hakimiyyəti bütün gücü
ilə Türkiyəmizin yanında
olmağa çağırırıq"**

ADP Türk Dövlətlər Birliyinin vahid fəvqəladə
gücünün yaradılmasını təklif etdi

4

Fakt

**Türkiyə beynəlxalq yardım
üçün çağırış etdi...**

...ilk olaraq Azərbaycan
dəstək göndərdi

5

Təhlil

**Rusiya Afrika ölkələrində
təsir gücünü artırır**

Moskva 1980-ci illərdə İraqda olduğu
yerə qayıtmağa ümid edir...

8

Baxış

**Xəyanət,
yoxsa rəzalət...**

Türkün düşməni islamın da düşmənidir,
bizim bunlarla sözümlə tutmaz

11

Media

**Qəzet və saytlara verilən maddi
yardımlar vergilərdən azad edilir**

Əhməd İsmayilov: "Vergi güzəştləri
media subyektlərinə öz biznes layihələrini
həyata keçirməyə imkan verəcək"

7

Ölkə

**Azərbaycan XİN-dən
terrorla bağlı
növbəti açıqlama**

Ayxan Hacıadə: "İran polisi
səfirliyə hücumun qarşısını almaq
üçün heç bir tədbir görməyib"

4

**"Ümüd edirdik ki, Mübariz
Əkbərov qanunsuzluqlara
son qoyar, amma..."**

Alya Təmrəzova: "Vəkilin bu "oyunu" açıq
şəkildə göstərir ki, məhkəmə kimlərsə
tapşırığı nəticəsində qətnamə qəbul ediləcək"

Bakı şəhər sakini, Səbail rayonu, Bünyad Sər-
darov küçəsindəki 17 saylı binanın 22-ci
mənzilində yaşayan Təmrəzova Alya Həsən
qızı tərəfindən "Hürriyyət" qəzetinin re-
daksiyasına şikayət məktubu daxil olub...

13

**"Bizim yaşamaq hüququmuzu
əlimizdən alıblar"**

Şərrur sakini Sürəyya Şirəliyeva: "Ədliyyə
nazirinin keçmiş müavini Tofiq Həsənov
mənim evimi dələduzluqla ələ keçirib..."

9 nəfərlik ailəsi ilə birgə Bakı şəhərində ki-
rayədə yaşayan, Naxçıvan Muxtar Respubli-
kası (MR), Şərrur rayonu, Axura kəndində
qeydiyyatda olan Şirəliyeva Sürəyya Muxtər
qızı tərəfindən "Hürriyyət" qəzetinin re-
daksiyasına şikayət məktubu daxil olub...

10

Cəmiyyət

Şikayət

Xilaskar necə tanınacaq?

Ötən yazımızda qeyd etdik ki, Azərbaycanda meydana çıxacaq Pangeyist (Sülhyaradan, Xilaskar) tezliklə öz elmi ilə Dünyada sülhü bərqərar edərək, haqqı, ədaləti bərpa edəcək; bundan sonra Dünyada kamillik (Pangeyizm) dövrü başlayacaqdır (bax: “Hürriyyət” qəzetinin 24 yanvar tarixli sayına). Sözümlərin sübutu üçün Ayın üzərindəki bir sirri də açmışdıq: Ayın üzərində hər axşam müahidə etdiyimiz “ləkə” əslində Yer in ilk yaranış forması olan Pangeya materikin xaritasıdır (bax: yazıdakı Ay və Pangeyanın fotolarına). Məqalənin “Hürriyyət”də dərcindən sonra ünvanımıza çoxsaylı suallar gəlməkdədir. Oxucular əsasən “Pangeyisti (Xilaskarı) necə tanımaq olar?”, “hansı nəsiləndən olacaq?”, “tarixi mənbələrdə bu barədə məlumat varmı?” kimi suallar ünvanlayıblar. Suallara cavab tapmaq üçün tarixi mənbələrə birlikdə baş vuraq.

Qeyd edək ki, kahinlər indiki dövrdə meydana çıxacaq (bizim Pangeyist adlandırdığımız) şəxsi bəziləri Mehdi, bəziləri Xilaskar, bəziləri də Xoşbəxt adlandırılırlar və onun Asiyada meydana çıxacağını proqnozlaşdırırlar. Məşhur kahin Nostradamus bu mövzuda kəhanətlər yazıb, indi yaşadığımız dövrdə meydana çıxacaq Xilaskarın (Pangeistin) əlamətlərindən bəhs edib. Nostradamus Yaxın Şərq mənsəbi bir Xilaskarın Asiyada meydana çıxacağını və onun gəlişilə, dünyanın Qızıl Çağa girəcəyini söyləyir. Məşhur kahin Xilaskardan kitabın onuncu dərəcəsinin 75-ci dördlüyündə bəhs edərək söyləyir:

“Uzun müddətdir gözlənilən adam heç dönməyəcək Avropaya; Asiyada ortaya çıxacaq; Hermesin Birliyindən gələn biri; Şərqlin bütün krallarının üstündə səslənəcək”.

Şifrə şərhçiləri bunu belə şərh edirlər: “Kahin “gözlənilən adam” dedikdə Mehdi-

ni nəzərdə tutur və Mehdi (Xilaskar) Asiyada ortaya çıxacaq”.

Hinduların müqəddəs kitablarında da xilaskarın zühuru haqqında müjdələr var. Bu kitablarda deyilir: “Dördüncü dövrün axırlarında yer əhli fəsada çəkilər və onların əksəri kafir olar. Onlar böyük günahlar edərler və hakimləri alçaq bir şəxs olar. Həmin dövrün insanları bir-birini yırtan canavara bənzəyər. Kahinlər və din adamları yolunu azar, haqq oğruların əlinə düşər, təqvalı və zahid insanlar alçaldılar... Həmin vaxt “Brəhman Kəla”, yəni, şücaətli bir din-dar zühur edər və öz elmi ilə yer üzündə fəsadın kökünü kəsər. O, pak insanları himf edəcək”.

“Şakomuni” kitabında deyilir: “Dünya hakimiyyəti aləmin yaranmışlarının ağası nəslindən olan böyük “Kəşnin” əlinə keçəcək. O, Şərq və Qərb dağlarına hakim olacaq. Bütün ilahi dinlər bir dinlə əvəz olacaq. Adı Qaim olan bu şəxs Allahın dinini canlandıracaq”.

Hindu kitablarından olan “Vişn-cok” kitabında yazılır: “Dünyanın sonunda hakimiyyət Allahı sevən və Onun xalis bəndələrindən olan bir şəxsin əlinə keçəcək. Onun adı Xoşbəxtidir”.

Hindu kitablarından olan “Bask” kitabında yazılır: “Dünya həyatı adi bir şəxsin hakimiyyəti ilə tamamlanacaq. O, mələklərin, cin və insanların rəhbəridir. Haqq onundur. O, suya, quruya, dağlara hakim olacaq. Göylərdə və yerdə olandan xəbər verəcək. Ondan böyüyü dünyaya gəlməmişdir”. “Upanişad” kitabında deyilir: “O, dünyanın axırlarında zühur edər. Quyuqlu ulduz tək işıq saçır. Bütün rəzil insanları həlak edər, yeni bir həyat qurur. Paklığı yer üzünə qaytarar”.

Bəs xəbəri min illər öncə verilən Xilaskar (Mehdi,

Pangeist) nə vaxt gələcək?

“Pisliyin yaxşıqla döyüşü” ilə əlaqədar Nostradamusun kral II Henriyə yazdığı məktubu araşdıran Penderiyə məktubun son sətirlərinə diqqət çəkir: “Bu gün və bir az zaman sonrası yox olacaq. Bu, uzun sürən dövr-dən sonra, Saturnun səltə-nəti, Qızıl Çağ yenidən başlayacaq. Qullarının ağrısını hiss edən Yaradan, Şeytanı dıbsız quyunun dərinliklərinə atacaq. Daha sonra Allah ilə insan arasında universal bir sülh başlanacaq. Və Şeytan illər boyunca orada bağlı qalacaq. Və daha sonra bağla-rından qurtulacaq”. Burada diqqət çəkən məqamlardan biri Xilaskarın “Hermesin Birliyindən gələn biri” kimi xəbər verilməsidir. Bildiyimiz kimi, “Hermes” Misir mifolo-giyasında “Tanrının mesaj-çısı”dır.

Yəni Nostradamus Asi-yada (bizə görə Azərbay-canda) ortaya çıxacaq bu li-derin əslində Orta Şərq - Misir tarixinə bağlı olacağını bildirmiş olur. Araşdırmaları-mız göstərir ki, “Hermes” Misir dilində İdris Peyğə-mbərin adıdır. Məlum olduğu kimi, İdrisin əsl-nəsəbi dörd nəsilə Şis Peyğəmbərə ye-tişir. İbn Əsir yazır ki, Adəm dünyadan gedəndə İdrisin 368 yaşı vardı. Onun ivrit di-lində adı Xunux, ərəbcədə isə Uxnux kimi tələffüz olu-nur. Bəzi tədqiqatlara görə, Yunan hikmət alimləri onun adını Hirmisül, yaxud, həkim Hirmis qoymuşlar. Hirmis ərəbcə olub, yunanca “İr-mis” Merkuri ulduzu mənə-sindədir. Onun anadan ol-duğu şəhəri bəziləri Babil, bəziləri isə qədim Misirin paytaxtı Mənef şəhərinin ol-duğunu qeyd edirlər. Nü-büvvət mənəbi Əbul-bəşər Adəm və onun övladı Şis-dən sonra bütün xüsusiyyətlər, İsmi-əzəm və vəsiyyət-namə ilə ona yetişdi. Əbdül Vəhhab Nəccarın “Qisəsül-ənbiya” kitabında İdrisin Mi-

sirə gəlməsi, orada məs-kunlaşması və camaatı haq-qa dəvət etməsi yazılır. Əla-və edir ki, o dövrün camaatı yetmiş iki dildə danışdırlar və Allah-taala bütün bunları ona öyrətdi. İdris də siyasət, idarəetmə və ölkə qayda-qanunlarını camaata öyrət-di. Həmçinin şəhərsalma yollarını da onlara öyrətdi. Bunun nəticəsində yer kür-rəsində 188 şəhər salındı və onların ən kiçiyi Rəha şəhə-ri idi. İdris camaatı Allahın dininə, yeganəliyinə və Ona ibadət etməyə dəvət edərək deyirdi: “Bu dünyada yaxşı, saleh əməl axirətdə Onun əzabından qurtuluşa səbəb-dir”. O, camaatı dünyada zöhdlə yaşamağa və ədaləti bərqərar etməyə çağırırdı. Həmçinin, onları müəyyən vaxtlarda namaz qılmağa, müəyyən günlərdə oruc tut-mağa, düşmənlərə qarşı ci-had etməyə, zəkat verməyə, zəiflərə kömək etməyə, cə-nabətdən paklığa, it və do-nuz kimi heyvanlardan çə-kinməyə, məstədicilərdən uzaq olmağa və s kimi haram şeylərdən çəkinməyi əmr edirdi.

Tarixdə İdris peyğəmbə-rin ən böyük peyğəmbərlər-dən olması və Allah-taala-nın bütün mənəvi, zahiri və batini nemətləri onda topla-ması qeyd olunur. Nübüvvət mənəbindən əlavə, zahirdə də qüdrət və əzəmətə çat-ması, camaatın ona hökm-ran kimi itaət etməsi və bö-yük hörmətlə yanaşması ya-zılır. Belə rəvayət olunur ki, İdrisin dövründə zalım bir padşah yaşayırdı. O zorla camaatın əkin sahələrini və mal-dövlətlərini əlindən al-mışdı. Onun gözəl bir qadını var idi və işlərini onunla məsləhət edir, onun dediyi ilə rəftar edirdi. Bir gün zülməli səbəbindən İdrisin nifrətinə giriftar oldular. Padşah özü, o gözəl qadını və bütün tabeçiləri tənəzzü-lə uğrayaraq naümid oldu-lar. İllər boyu camaata qıtlıq

üz verdi...

Tarixi mənbələrdə xəbər verilir ki, “İdrisin boyu hün-dür, sinəsi geniş, səsi alçaq, danışığı sakit və yeriyəndə addımlarını qısa atırdı... O, paltar tikən ilk şəxs idi və hər vaxt iynə vuranda Allaha təsbih edir, onun böyüklüyü-nü və birliyini xatırladırdı. Hər gün camaatın yaxşı əməl etməklərinə baxmaya-raç, onun əməlləri asimana qalxırdı”. O dövrdə mələklər yerə enib camaatla əl verib salamlayıb və söhbət edirdil-ər. Bu, onların saleh, pak və layiqli bəndə olmaların-dan irəli gəlirdi. Bu vəziyyət həzrət Nuha qədər davam etdi. Ondan sonra artıq ca-maat mələkləri görmədilər.

Sual yaranır: bütün din-lərin, kahinlərin, öngörücü-lərin xəbər verdikləri Xilas-karı (Pangeisti) Nostrada-mus niyə İdris Peyğəmbərə bağlı olacağını xəbər verir? Tarixi mənbələrdə onun İd-ris adlandırılması həddən artıq dərs və kitablara məşğul olması ilə əlaqədardır. Tari-xi mənbələrdə göstərilir ki, ilk yazı yazan, paltar tikən, elmləri ilk (Allahdan) öyrə-nən və öyrədən şəxs İdris idi. Ondan qabaq insanlar özlərini heyvan dəriləri ilə örtürdülər. O, bir çox elmlə-rin - nücum (münəccimlik), hesab (cəbr), həndəsə, he-yət (astronomiya) və s. elm-lərin mənşəyi və ilk müəllimi hesab olunur. İdris bunları heç yerdən oxumurdu (o dövrdə kitab yox idi); o, bun-ları Elmi-ləduun yolu ilə mə-nimseyirdi. Yəni, Allahdan gələn vəhyilərlə mənimseyir-di və yazaraq insanlara öy-rədirdi. Ona görə də bu elm-lərin ilk mənbəyi İdris Pey-ğəmbər sayılırdı.

Müasir dövrdə meydana çıxacaq Xilaskarın da (Pan-geistin) elm cəhətdən İdris əleyhissalama oxşaması onun Elmi-ləduun sahibi ola-cığına işarə verməklə, həm

də İdris və ondan sonra gə-lən bütün Peyğəmbərlərin missiyalarını davam etdirə-cəyini bildirir.

Ruh missiya yüklənmiş bir kompyuter proqramı kimi-dir. Kompyuterin biri sıradan çıxanda ondakı proqramları (oxu: missiyaları) yeni kop-yutərə yükləməklə, həmin fəaliyyəti davam etdirmək mümkün olduğu kimi, pey-ğəmbərlər də dünyalarını də-yişdikcə missiyaları (ruhdakı proqramlar, qabiliyyətlər) sonradan meydana çıxan xilaskarlara yüklənir və bu pro-ses qiyamətə qədər davam edəcək. (Kompyuterləri proqramlarla eyniləşdirmək mümkün olduğu kimi, insan-ları da ruhlarla (missiyalarla) eyniləşdirmək mümkündür). Qısa olaraq onu bildirək ki, zühuru bu dövrdə gözlənilən Xilaskar əslində İdris Pey-ğəmbərdən üzü bəri bütün peyğəmbərlərin (o cümlədən İsanın) və imamların (İmam Mehdi) missiyasının da-vamçısıdır. Eyni zamanda, onların elmi ilə (Elmi-ləduun-la) yüklənmiş olacaqdır.

O ki qaldı həmin Xilaska-rın bəşəriyyəti hansı ideya ət-rafında birləşdirəcəyinə, ötən yazımızda qeyd etdiyimiz ki-mi, bu ideya Pangeya ideya-sı olacaqdır. Hazırda bütün dinlər mafiyanın nəzarətində olduğuna görə, Azərbaycan-da meydana çıxacaq bu şəxs, Yer in ilk materiki olan və birlik, bütövlük rəmzi sayı-lan Pangeya ideyasını irəli sürərək, bəşəriyyəti bu ideya ətrafında birləşdirəcək. Belə-liklə, Yer kürəsində sülh, əmin-amanlıq, insanlıq bə-rqərar olacaq ki, bu səbəbdən Allah Öz bərəkətini yenidən Yərə yağdıracaqdır (hansı ki, bərəkət indi Yerdən çəkilib).

Mənə inanmayan axşam Aya baxsın. Ayın üzərindəki xəritə dediklərimi təsdiq edir.

Paşa YAQUB,
Həkim, Elmi-ləduun bilicisi

Təsisçi:
Sərdar Cəlaləloğlu

Baş redaktor:
Vüqar Məmmədov
Tel: 070 333 22 85
012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:
Seymur Həsənov

“Hürriyyət” qəzetinin internet unvanı:
Hurriyyet.az
E-mail: hurriyyet@mail.ru
Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:
AZ 1008, Bakı, akademik
Ələşraf Əlizadə küçəsi, 31
Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165
Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.
Əlyazmalar geri qaytarılmır.
Redaksiyanın kompüter mərkəzində
yığılıb səhifələnilir və “Futbol+ servis”
mətbəəsində çap edilir.

Bu işarə altında dərc olunan
yazılar reklam xarakterlidir.
Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

Bakıda vəzifəli şəxs rüşvət aldığı üçün həbs olundu

Respublika Psixiatriya Xəstəxanasının vəzifəli şəxsi həbs edilib. Hurriyyet.az xəbər verir ki, bu barədə Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən bildirilib.

Belə ki, Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsi tərəfindən həyata keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri ilə Səhiyyə Nazirliyi "Respublika Psixiatriya Xəstəxanası" publik hüquqi şəxsin şöbə müdiri Hüseyn Seyidovun müalicə edilmədən tibbi sənədlərdən çıxarışların verilməsi müqabilində xəstələrdən rüşvət almasına əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Faktla bağlı baş idarədə başlanmış cinayət işi üzrə Hüseyn Seyidova Cinayət Məcəlləsinin 308.1 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui istifadə etmə), 311.3.2 (rüşvət alma təkrar törədildikdə) və 313-cü (vəzifə saxtakarlığı) maddələrlə ittiham elan edilərək barəsində məhkəmənin qərarı əsasında həbs qətimkan tədbiri seçilib.

İstintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

Bakıda 150 min manatlıq dələduzluq

Özlərini vəzifəli şəxs kimi təqdim edərək vətəndaşların pulunu ələ keçirənlər həbs edilib

Özlərini dövlət orqanlarının vəzifəli şəxsi kimi təqdim edərək vətəndaşların pulunu ələ keçirən şəxslər barəsində cinayət işi başlanıb. Bu barədə Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsi tərəfindən həyata keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri ilə qabaqcadan əlbir olan İlkin Babayev, Eldar Muradov və digərlərinin özlərini dövlət orqanlarının əməkdaşları kimi təqdim edərək işlə təmin edilməsinə köməklik göstərəcəyi barədə yalan vəd verməklə şəxslərə məxsus 150 min manatdan artıq pul vəsaitini dələduzluq yolu ilə ələ keçirmələrinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Fakta görə başlanmış cinayət işi üzrə qrup üzvləri Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2 (dələduzluq külli miqdarda törədildikdə), 310 (vəzifəli şəxsin səlahiyyətlərini mənimsəmə) və 32.4, 312-ci (rüşvət verməyə təhrik etmə) maddələrlə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilərək barələrində məhkəmənin qərarı əsasında həbs qətimkan tədbiri seçilib.

İş üzrə digər qanunazidd halların müəyyən edilməsi istiqamətində tədbirlər davam etdirilir.

Xilasedicilər dağıntılar altından 4 azərbaycanlı tələbəni çıxardı

Türkiyənin Malatya şəhərində xilasedicilər 4 azərbaycanlı tələbə - Samir Quliyev, Şahin Verdiyev, Hümam İsmayilli və Gündüz Nəzərzadəni dağıntılar altından çıxarıblar.

Bu barədə Türkiyə mətbuatı xəbər verir.

Qeyd edilir ki, xilasedicilər dağıntılar altında olan tələbələrımızın adları səsləyiblər, tələbələr cavab veriblər. S.Quliyev, Ş.Verdiyev, H.İsmayilli və G.Nəzərzadə Malatya'da İnönü Universitetinin tələbələridir.

Səfirliyimizə terror hücumunun yeni detalları açıqlandı

Xarici İşlər Nazirliyi yanvarın 27-də Azərbaycanın İrandakı səfirliyinə qarşı həyata keçirilən terror hücumu ilə bağlı yeni detalları açıqlayıb. Nazirlikdən bildirilib ki, səfirliyin müşahidə kameraları vasitəsilə terror hücumunun gedişatı anbaan lentə alınıb.

Qurumdan xatırladılib ki, cari ilin 27 yanvar tarixində Azərbaycan Respublikasının İran İslam Respublikasındakı Səfirliyinə qarşı həyata keçirilmiş terror hücumu nəticəsində səfirliyin mühafizə xidmətinin rəisi Orxan Əsgərov şəhid olub, iki əməkdaş Vasif Tağıyev və Mahir İmanov isə ağır dərəcəli bədən xəsarətləri alıblar.

Qeyd olunub ki, ilk öncə terrorçu hücum aktını törətməmişdən əvvəl 27 yanvar 2023-cü il tarixində saat 08:05 və 08:24-də cinayəti törətmək üçün uyğun məqam seçmək məqsədilə avtomobili ilə 2 dəfə səfirliyin qarşısından keçib.

Saat 08:32-də səfirliyin əməkdaşları diplomatik nümayəndəliyin inzibati binasının əsas giriş qapısından içəri daxil olduqdan dərhal sonra terrorçu nəqliyyat vasitəsini sürətlə idarə edərək qəsdən səfirliyin qarşısında park edilmiş nümayəndəliyin xidməti avtomobilinə çırpıb. Bunun nəticəsində yaranmış səsə reaksiya verən səfirlik əməkdaşının nümayəndəliyin qapısını açmasından istifadə edən terrorçu avtomobilindən avtomat silahını götürüb giriş qapısındakı postda xidməti növbədə olan İran polisinin əməkdaşına əli ilə işarə verərək atəş açmağa dərhal səfirliyin binasına daxil olub.

Saat 08:34-də terrorçunun səfirliyə daxil olmasından 2 dəqiqə sonra İran polisində məxsus nəqliyyat vasitəsi səfirliyin yanına gəlsə də, giriş qapısının yaxınlığındakı postda dayanmış polis əməkdaşı ilə bir neçə saniyəlik söhbətdən sonra ərazidən uzaqlaşdı.

Terrorçu 4 dəqiqə ərzində - yəni, saat 08:36-dək səfirliyin inzibati binasının içərisində əməkdaşlarımızı hədəfə almaqla çoxsaylı atəş açıb, nəticədə səfirliyin əməkdaşı Orxan Əsgərov aldığı güllə yarısından hadisə yerində həlak olub, digər əməkdaş Mahir İmanov sağ qol və sol ayaq nahiyyəsindən ağır yaralanıb. Səfirliyin başqa bir əməkdaşı Vasif Tağıyev isə terrorçunu zərərsizləşdirmək məqsədilə onun üzərinə hücum çəkərək terrorçu ilə əlbəyaxa olub. Səfirliyin əməkdaşı terrorçunu zərərsizləşdirərkən terroru törədən şəxs avtomatdan atəş açaraq əməkdaşımızı çiyindən yaralaydı. Buna baxmayaraq, o, terrorçu ilə mübarizəni davam etdirib və terrorçunun əlində olan avtomatın darağını çıxarmağa müvəffəq olub. Bu zaman terrorçu gödəkçəsində saxladığı tapançanı çıxararaq atəş açmaqla V.Tağıyevi bu dəfə çənəsindən yaralaydı (sonradan səfirliyin ərazisinə keçirilmiş baxış zamanı terrorçunun üzərindən düşmüş "Colt" markalı tapança həmin məkanda aşkar edilib). Yaralı olmasına baxmayaraq, V.Tağıyev cinayətkarı sıxışdıraraq səfirliyin binasından çıxara bilib.

Terrorçunun səfirliyə zor gücü ilə daxil olmasına, binanın daxilindən fasiləsiz atəş səslərinin gəlməsinə və V.Tağıyevin terrorçunu zərərsizləşdirmək üçün köməyə çağırmasına baxmayaraq, giriş qapısındakı postda dayanmış İran polisində hadisə yerində terrorçu avtomobilinə daxil olub, 2 dəfə kiməsə əl işarəsi göstərərək, daha sonra səfirliyin giriş qapısına, habelə hədə-qorxu gələrək və təhqirəmiz ifadələr işlədərək səfirliyin binasında diplomatların ailə üzvlərinin yaşadığı mənzillərin pəncərələrinə davamlı atəş açıb. Terrorçu bu müddət ərzində özü ilə gətirdiyi yanar maddə ilə səfirliyə məxsus nəqliyyat vasitəsini yandırmaq məqsədilə avtomobilin təkərlərini 2 dəfə alışdırıb.

Terrorçu gödəkçəsinin cibindən ehtiyat darağı götürərək avtomatına taxıb, 2 dəfə kiməsə əl işarəsi edib...

mək üçün köməyə çağırmasına baxmayaraq, giriş qapısındakı postda dayanmış İran polisində hadisə yerində terrorçu avtomobilinə daxil olub, 2 dəfə kiməsə əl işarəsi göstərərək, daha sonra səfirliyin giriş qapısına, habelə hədə-qorxu gələrək və təhqirəmiz ifadələr işlədərək səfirliyin binasında diplomatların ailə üzvlərinin yaşadığı mənzillərin pəncərələrinə davamlı atəş açıb. Terrorçu bu müddət ərzində özü ilə gətirdiyi yanar maddə ilə səfirliyə məxsus nəqliyyat vasitəsini yandırmaq məqsədilə avtomobilin təkərlərini 2 dəfə alışdırıb.

Giriş qapısının möhkəm və onun avtomat silahın atəşi ilə açılmasının çətin olduğunu görən terrorçu avtomobilinin yük yerindən götürdüyü ağır zərbə aləti ilə qapını qırmağa çalışıb, diplomatları və onların ailə üzvlərini qətlə yetirmək üçün ikinci dəfə səfirliyə daxil olub. Atəş açmaqla səfirliyin ikinci mərtəbəsinə qalxmağa cəhd edən terrorçunun üzərinə V.Tağıyev yanğınsöndürən balon atmaqla onu başından zədələyib (bu an müşahidə kameralarının nəzarətindən kənarda qalıb) və nəticədə terrorçu binanı tərk etməyə məcbur olub.

Küçəyə çıxdıqdan sonra terrorçu aralıda dayanan hansısa şəxslərə növbəti dəfə əli ilə işarə etməklə avtomatını yerə qoyub, bununla belə polisə ona yaxınlaşmayıb. Növbəti dəfə polis hadisəyə müdaxilə etməməsindən istifadə edən terrorçu özü ilə gətirdiyi "Molotov kokteyli" tipli yandırıcı maddəni avtomobilindən götürərək səfirliyin qarşısında dayanan və nümayəndəliyimizə məxsus nəqliyyat vasitəsini yandırmağa cəhd göstərərək. Həmin vaxt ehtiyatsızlıqdan özünü alışdıran terrorçuya polis dərhal müdaxilə edib.

Eyni zamanda, polis terrorçunu

həbs etməyə tələsməyib, onunla danışmağa başlayıb, cinayətkar kimi rəftar etməyib və seyrçi mövqe tutublar. Bundan istifadə edən terrorçu isə bir müddət ərazidə dolaşaraq səfirliyimizin diplomatlarını "hamınızı öldürəcəm" deməklə təhdid və təhqir etməyə başlayıb. Polis bu hala da reaksiya verməyiblər. Bundan sonra terrorçu sərbəst şəkildə səfirliyin binasına yaxınlaşaraq qapını sındırdığı ağır zərbə alətinə polis gözünü qarşısında yerdən götürüb avtomobilinin içərisinə qoyub.

Daha sonra terrorçu səfirliyin pəncərəsindən onun həbs olunmasını tələb edən V.Tağıyevi aşağıya düşməyə təkid edib və V.Tağıyev aşağı düşdükdə onu yenidən təhdid edərək üzərinə hücum etmək istəyib.

Yalnız bütün bunlardan sonra polis terrorçunun qollarını qandallayıb onu avtomobilə əyləşdirərək ərazidən uzaqlaşdı. Bu zaman üzündə maska olan naməlum şəxsin terrorçunun avtomobilindən naməlum əşyalar götürməsi və ərazidən uzaqlaşması da diqqət çəkib.

Bildirmək istədik ki, son günlər bəzi sosial şəbəkə və media resurslarında baş vermiş terror hadisəsinin xronologiyası ilə bağlı qeyri-dəqiq şərhlərə yer verilib. Buna əsas səbəb, video görüntülərdəki xronometraja səhv istinadlar olub. Bununla əlaqədar bildiririk ki, səfirliyin küçəyə baxan kameraları real vaxtdan 24 dəqiqə erkən vaxtı göstərir. Bu fərq bəzi texniki amillərlə bağlıdır.

Terrorçunun hadisəni törətmək üçün məhz İranda istirahət gününə cümə gününü seçməsi (terror aktına mane ola biləcək halları minimuma endirmək üçün), özü ilə hadisə yerinə avtomat silah və güllələrlə dolu ehtiyat daraq, "Colt" tipli tapança, "Molotov kokteyli", ağır zərbə aləti və sair vasitələr gətirməsi, İran polisində hadisənin əvvəlcədən planlaşdırıldığını ehtimal etməyə əsas verir.

Hazırladı: RƏŞAD

Türkiyədə son 100 ilin ən dəhşətli zəlzələsi!

Bir günün içində 7.7 və 7.8 gücündə ardıcıl zəlzələlər baş verdi; ölənlərin sayı 1 762 nəfərə çatıb, 12 mindən çox yaralı var

Qardaş ölkə beynəlxalq yardım üçün çağırış etdi...

Dünən Bakı vaxtı ilə 05:17-də qardaş Türkiyədə güclü zəlzələ qeydə alınıb. Ölkənin Fövqəladə Halların İdarə Olunması Agentliyi (AFAD) bildiriş ki, zəlzələnin ocağı Kahramanmaraş şəhərinin Pazarcık rayonu ərazisində 7 km dərinlikdə olub.

Yeraltı təkanlar paytaxt Ankara daxil olmaqla ölkənin bir çox şəhərlərində, o cümlədən Kahramanmaraş, Hatay, Osmaniye, Adıyaman, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Malatya və Adana başda olmaqla ətraf ərazilərdə də hiss edilib. İlk olaraq bildirilib ki, zəlzələ nəticəsində azı 284 nəfər ölüb, 2323 insan xəsarət alıb, 1710 bina tamamilə dağılıb.

Qeyd edək ki, hazırda Türkiyə qışın ən sərt dövrünü yaşayır. Hətta digər bölgələrinə nisbətən qışda mülayim hava ilə müşahidə olunan Qaziantepdə belə qarlı hava şəraiti müşahidə olunur, bu da zəlzələ baş verən ərazilərdə həyatı daha da çətinləşdirib. Məlumatla əsasən, ölkədə baş verən güclü zəlzələdən sonra Qaziantep şəhərində 6.4 magnitudalı afterşok qeydə alınıb. "Yeraltı təkanların ocağı 6.98 km dərinlikdə şəhərin Nürdağı rayonunda qeydə alınıb. Afterşok Bakı vaxtı ilə 05:26-da baş verib", - deyər AFAD-dan açıqlama verilib.

Ərdoğan: "Ölənlərin sayı 912 nəfərə çatıb"

Daha sonra qardaş ölkədə baş verən zəlzələ nəticəsində ölənlərin sayının 912 nəfərə çatdığı bildirilib. Türkiyə KİV-ləri xəbər verir ki, bu barədə Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan deyib.

Onun sözlərinə görə, təbii fəlakət nəticəsində 5385 nəfər yaralanıb. "Bu gecə saat 04:17-də son bir əsrdə yaşadığımız, 1939-cu ildə baş verən Ərzincan zəlzələsindən sonra ən dəhşətli zəlzələni yaşadığımız. Zəlzələnin ocağı Kahramanmaraşda 7.7 bal gücündə, yerin 7 kilometr dərinliyində baş verib. Zəlzələnin ağır nəticə verdiyi ərazilərdə dəstəklər davam edir. Əsas diqqətimiz insanların xilas edilməsidir", - Ərdoğan bildirib.

Osmaniyədə ölənlərin ilkin sayı...

Türkiyənin Osmaniye şəhərinin valisi Erdinç Yılmaz ərazidə zəlzələdən ölənlərin ilkin sayını açıqlayıb. O, "TRT Haber"-ə bildirib ki, şəhərdə 34 bina dağılıb, 5 nəfər həlak olub.

Adanada iki bina tamamilə dağılıb...

Adana şəhərində 17 və 14 mərtəbəli yaşayış binası tamamilə dağılıb. Bu barədə şəhərin meri Zeydan Karalar deyib. O bildirib ki, dağıntılar altında xeyli sayda insanın qaldığı güman edilir.

Türkiyə beynəlxalq yardım üçün çağırış etdi

Türkiyə şiddətli zəlzələdən sonra beynəlxalq yardım üçün çağırış edib. "Anadolu" agentliyi xəbər verir ki, bu barədə ölkənin daxili işlər naziri Süleyman Soylu danışıb. "Dördüncü səviyyədə həyəcan vermişik. Bu, özündə beynəlxalq yardımı ehtiva edən həyəcan təbildir", - DİN başçısı bildirib.

Şanlıurfada 16 bina çökdü

Şanlıurfa bələdiyyə başçısı Salih Ayhan bölgədə 16 binanın çökdüyünü, vətəndaşların dağıntılar altında qaldığını bildirib. Məlumatla əsasən, zəlzələ nəticəsində ölənlərin sayı 15-ə çatıb. Salih Ayhan 30 nəfərin isə yaralandığını deyib.

Malatya

Malatya şəhərində zəlzələ nəticəsində ölənlərin sayı 23-ə yüksəlib, 420 nəfər yaralanıb. Bu barədə şəhərin valisi Hulusi Şahin bildirib. Onun sözlərinə görə, bölgədə 140 dağılmış bina var.

Diyarbakır

Türkiyənin Diyarbakır şəhərində ölkənin böyük hissəsini əhatə edən zəlzələ nəticəsində 6 nəfər ölüb, 79 nəfər yaralanıb. Bu barədə şəhərin valisi Ali İhsan Su bildirib. "6 bina dağılıb, 6 vətəndaşımız həlak olub, 79 nəfər yaralanıb", - o vurğulayıb.

6 min illik tarixi qala dağılıb

Türkiyədə baş verən güclü zəlzələ nəticəsində Qaziantep şəhərində yerləşən 6 min illik tarixi qala dağılıb. Bu barədə Türkiyə KİV-ləri məlumat yayıb.

Rəsmi dairələr əhaliyə xəbərdarlıq etdi

Türkiyənin rəsmi dairələri zəlzələ ilə əlaqədar əhaliyə xəbərdarlıq edib. Ölkənin vitse-prezidenti Fuad Oktay bildirib ki, təbii fəlakətlə bağlı Fövqəladə Halların İdarə Olunması Agentliyinə (AFAD) istinad olunması vacibdir. Onun sözlərinə görə, Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan bütün

nazirləri zəlzələ baş verən ərazilərə təhkim edib.

Türkiyə Prezident Administrasiyasının Kommunikasiya İdarəsinin rəhbəri Fəxrəddin Altun isə əhaliyə müraciətində zəlzələ və fəsadları haqqında məlumatların ötürülməsində doğru mənbələrə istinad olunmasının vacib olduğunu vurğulayıb, bu həssas məqamlarda dezinformasiyaların insanların həyatı bahasına başa gəldiyini, sosial şəbəkələrdən yayılan xəbərlərdə də məlumatların dəqiqləşdirilməsinin önəm daşdığını qeyd edib. Türkiyənin daxili işlər naziri Süleyman Soylu Türkiyə vətəndaşlarına fəlakət baş verən ərazilərə yardım daşınması üçün ehtiyac olmadığını müddətdə avtomobilədən az istifadə etməyi tövsiyə edib, AFAD zəlzələ baş verən ərazilərdə dağıntı olan yerlərdən uzaq durmaqla bağlı xəbərdarlıqla yanaşı, telefon danışqlarının mümkün olduğu qədər qısa etməyi tövsiyə edib.

Ərdoğan AFAD-ın qərargahına gedib...

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan Türkiyənin Fövqəladə Halların İdarə Olunması Agentliyinə (AFAD) baş qərargahına gedib, zəlzələ bölgəsinə nəzarəti öz üzərinə götürüb. Bu barədə qurumun tviter səhifəsində bildirilib. Məlumatla görə, o, Kahramanmaraşın Pazarcık rayonunda baş verən 7,4 bal gücündə zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılması ilə bağlı işlərin koordinasiya etmək üçün AFAD-a rəhbərlik edəcək.

Dərslər dayandırıldı

Türkiyənin zəlzələ bölgəsində dərslər bir həftə müddətinə dayandırılıb, hava limanları bağlanıb. Bu barədə Türkiyənin vitse-prezidenti Fu-

at Oktay məlumat verib. Onun sözlərinə görə, Qaziantep və Kahramanmaraş şəhərlərinə uçuş dayandırılıb.

Həmçinin, fevralın 6-dan etibarən Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman və Malatya əyalətlərində də tədrişə iki həftə müddətinə fasilə verilib. Bu barədə Türkiyənin təhsil naziri Mahmud Özer məlumat verib. Onun sözlərinə görə, Diyarbakır, Qaziantep, Şanlıurfa, Adana, Osmaniye və Kilis vilayətlərində tədrişə bir həftə fasilə veriləcək.

Deputat və ailəsi dağıntılar altında qaldı

Türkiyənin hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasından olan (AK Parti) deputat Yakup Taş və ailəsi zəlzələ nəticəsində dağıntılar altında qalıb. Türkiyə KİV-ləri xəbər verir ki, onların xilas edilməsi üçün işlər davam edir. Y.Taş AK Partinin Türkiyə Böyük Məclisindəki deputat qrupunun sədr müavinidir.

"Zəlzələ nəticəsində 3 hərbcimiz şəhid olub, yaralılar var"

Milli müdafiə naziri Hulusi Akar bildirib ki, zəlzələ nəticəsində Türkiyə ordusunun 3 hərbcisi şəhid olub. Nazir deyib ki, bu hadisədə Türkiyə Silahlı Qüvvələrinə dəyən zərər və itkilərin müəyyən edilməsi istiqamətində fəaliyyətlər davam edir. Hulusi Akar təbii fəlakət nəticəsində xəsarət alan hərbcilərin olduğunu da qeyd edib.

Zəlzələdən sonra 62 afterşok qeydə alınıb

Türkiyə baş verən güclü təkan-dan sonra 62 afterşok qeydə alınıb. Bunu AMEA nəzdində Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin baş direktoru Qurban Yetirmişli Türkiyədəki zəlzələ ilə bağlı keçirilən mətbuat konfransında deyib. O bildirib ki, hazırda afterşoklar davam edir.

İdmançılar dağıntılar altında qalıb

Türkiyənin "İskenderunspor" futbol komandasının iki məşqçisi dağıntılar altında qalıb. Bu barədə 2-ci Liqa təmsilçisinin rəsmi tviter hesabından paylaşım olunub. Ölkənin tanınmış sərbəst güləşçisi Taha Akgül Kahramanmaraşda 30-40 güləşçinin qaldığı binanın da uçduğunu diqqətə çatdırıb. O, tez bir zamanda yardım gözlədiklərini yazıb. Bundan əlavə, "Hatay" komandasının 14 voleybolçusu da dağıntılar altında qalıb.

"Zəlzələ 7,7 bal gücündə olub"

"Fevralın 6-da Türkiyədə baş vermiş zəlzələ 7,4 deyil, 7,7 bal gücündə olub". Bu barədə Türkiyənin Boğaziçi Universiteti Kandilli Rəsədxanası və Seysmoloji Araşdırma İnstitutunun açıqlamasında bildirilib.

Məlumatla görə, zəlzələnin gücü sonradan yoxlanılıb. Açıqlamaya əsasən, araşdırmadan sonra yeraltı təkanların 7,7 bal gücündə olduğu dəqiqləşdirilib.

Növbəti şiddətli təkan...

Zəlzələ baş verən ərazilərdə günorta saatlarında yenidən şiddətli yeraltı təkanlar olub. Türkiyə KİV-ləri xəbər verir ki, zəlzələ Bakı vaxtı ilə 14:30 radələrində qeydə alınıb. İlk məlumatla görə, yeraltı təkanlar 7,8 magnitudalı olub. Zəlzələ ölkənin bir çox bölgəsində hiss edilib.

Türkiyə parlamenti fəaliyyətini dayandırdı

Türkiyəli deputatlar ölkədə baş verən dağıdıcı zəlzələdən sonra ölkə parlamentinin işini dayandırmaq qərarına gəliblər. Bu barədə yerli KİV məlumat yayıb. Hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasının (AKP) Türkiyə Böyük Məclisindəki fraksiyasının başçısı Mustafa Elitaş parlamentin iclaslarının bir həftə müddətinə təxirə salınması ilə bağlı qərarın yekdilliklə qəbul edildiyini vurğulayıb.

Ölənlərin sayı 1541 nəfərə çatdı

Türkiyədə baş verən güclü zəlzələdə ölənlərin sayı 1541-ə, yaralıların sayı isə 9733-ə çatıb. Bu barədə Fövqəladə Halların İdarə Olunması Agentliyi (AFAD) məlumat yayıb. Qeyd olunur ki, təbii fəlakət nəticəsində 3471 bina dağılıb.

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

Eldar SABİROĞLU,

Səbiq millət vəkili,
ehtiyatda olan polkovnik

ABŞ Türkiyənin NATO-da ikinci yerdə durmasını sinirə bilmir

ABŞ Rusiyanı çökdürmək məqsədi ilə Türkiyənin zəruri imkanlarından istifadə etməyi qərarlaşdırıb. Görünür, müharibənin ilk vaxtlarında yada düşməyən ehtiyat resurslarını hərəkətə gətirməyin zamanı indi yetişmişdir və Türkiyəni Rusiya ilə savaşa qoşmaq üçün yol xəritəsini səyflərdən buna görə çıxarmağa başlayıb.

Ümumiyyətlə, Birləşmiş Ştatların son 100 illik xarici siyasətində hərbi doktrina məsələsi məxsusi yer tutur və bu zəmində hesablanmış, daha dəqiq ifadə edərək, dövlətin möhkəmliliyi və dünyaya əgəllik etmək planları hazır vəziyyətdə prezidentlərin əl çantasında saxlanır, özü də nüvə düymələri ilə birlikdə...

ABŞ qədər öz mənafeini güdən və bu yolda gərəkirsə, humanitar dəyərləri ayaqlayıb üzərindən keçən ikinci bir dövləti tanıyan varsa, bərabər müzakirə edə bilərik. Demokratiyanı bayraq edib öz istək və arzularını reallaşdırmaq onun üçün hər şeydən irəlidir. Türkiyənin NATO-da ikinci yerdə durmasını sinirə bilmir. ABŞ vəd versə də, sonda dövlətlərarası razılığı aşkar surətdə pozdu və Türkiyəyə F16, F35 hərbi təyyarələrini satmaqdan imtina etdi. Bu gün də Türkiyənin qarşısında şərt qoyur və hətta xəbədarlıqla təhdid edir.

Deməli, Türkiyə ərazisindən Rusiyaya uçan sərnəşin təyyarələri xidməti və texniki cəhətdən ciddi yoxlanılmalı, lazım gələrsə uçuş dayandırılmalıdır. Mənim Rusiyanı zərrəcə müdafiə etmək məqsədini yoxdur və olması da mümkündür. Lakin burada əgər insan faktorundan söhbət edirikse, məsələnin bu tərzdə qoyuluşu tamamilə humanitar prinsiplərə ziddir.

Bu da Amerikanın silahsız, terrorla əlaqəsi olmayan və müxtəlif milli mənsubiyyət daşıyan sərnəşin təyyarələrinin aqibəti. Nə etməli ki, Baydenin ürəyi belə istəyir.

ABŞ qədər öz mənafeini güdən və bu yolda gərəkirsə, humanitar dəyərləri ayaqlayıb üzərindən keçən ikinci bir dövləti tanıyan varsa, bərabər müzakirə edə bilərik. Demokratiyanı bayraq edib öz istək və arzularını reallaşdırmaq onun üçün hər şeydən irəlidir. Türkiyənin NATO-da ikinci yerdə durmasını sinirə bilmir. ABŞ vəd versə də, sonda dövlətlərarası razılığı aşkar surətdə pozdu və Türkiyəyə F16, F35 hərbi təyyarələrini satmaqdan imtina etdi. Bu gün də Türkiyənin qarşısında şərt qoyur və hətta xəbədarlıqla təhdid edir.

Deməli, Türkiyə ərazisindən Rusiyaya uçan sərnəşin təyyarələri xidməti və texniki cəhətdən ciddi yoxlanılmalı, lazım gələrsə uçuş dayandırılmalıdır. Mənim Rusiyanı zərrəcə müdafiə etmək məqsədini yoxdur və olması da mümkündür. Lakin burada əgər insan faktorundan söhbət edirikse, məsələnin bu tərzdə qoyuluşu tamamilə humanitar prinsiplərə ziddir.

Bu da Amerikanın silahsız, terrorla əlaqəsi olmayan və müxtəlif milli mənsubiyyət daşıyan sərnəşin təyyarələrinin aqibəti. Nə etməli ki, Baydenin ürəyi belə istəyir.

“Hakimiyyəti bütün gücü ilə Türkiyəmizin yanında olmağa çağırırıq”

ADP Türk Dövlətlər Birliyinin vahid fəvqəladə gücünün yaradılmasını təklif etdi

Düən ADP İdarə Heyətinin ölkə gündəmini əhatə edən ictimai-siyasi vəziyyətə dair növbəti toplantısı keçirilib. Partiyanın mətbuat xidmətindən “Hurriyyet”ə verilən məlumata əsasən, tolantı iştirakçıları ilk növbədə qardaş Türkiyədə böyük insan tələfatı və itkilərlə müşayiət olunan zəlzələ ilə bağlı hadisəyə münasibət bildirib və dərin hüznə Türkiyə xalqına başsağlığı ünvanlayıb.

Partiya rəsmiləri baş vermiş zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılması məqsədi ilə dövlətimizin ilkin yardımlara qoşulmasını, böyük tərkibdən ibarət qardaş ölkəyə xilasedicilərin göndərilməsi, maddi yardımların edilməsi ilə bağlı atdığı təcili addımları təqdir edib və hakimiyyəti bütün gücü ilə Türkiyəmizin yanında olmağa çağırılıb. Eyni zamanda baş verən zəlzələnin miqyasını nəzərə alaraq Türk Dövlətlər Birliyinin və beynəlxalq təşkilətlərin bu işdə fəal iştirak etməsinin vacibliyini diqqətə çatdırıb.

ADP İdarə Heyəti bu cür fəvqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması üçün Türk Dövlətlər Birliyinin vahid fəvqəladə gücünün yaradılması istiqamətində təcili tədbirlər görülməsinin vacibliyini bildirib.

İdarə Heyəti həmçinin Suriyada baş verən zəlzələ nəticəsində böyük tələfatlarla bağlı adı çəkilən ölkəyə başsağlığı ünvanlayıb.

İdarə Heyəti son günlər ictimai nəqliyyatda qiymətlərin artırılması və bundan dolayı ictimai narazılıqların artmasına da diqqət çəkib. Qeyd edilib ki, belə kəskin qiymət artımı son vaxtlar bir sıra sektorlar üzrə nisbətən artan vəsaitlərlə ziddiyyət təşkil edir və bu kəskin qiymət artımı önsüz da sosial vəziyyəti dözülməz olan vətəndaşların daha çətin duruma düşməsinə səbəb olacaq. İdarə Heyəti ölkədə bütün sahələr üzrə müşahidə olunan qiymət artımının arxasında korrupsiya, monopoliya, yanlış kadr siyasəti və idarəçiliyin durduğunu qeyd edib və hakimiyyəti əhalinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində tədbirlər görməyə, aztəminatlı, sosial ehtiyac içində olan ailələrə yardımlar etməyə, qiymət artımına uyğun əməkdaşlarının yenidən artırılması yönündə təcili addımlar atmağa çağırılıb.

İdarə Heyəti “Beynəlxalq İqtisadi Kəşfiyyat bölməsi” adlı beynəlxalq təşkilatın, Azərbaycan da daxil olmaqla, dünya ölkələri üzrə hazırladığı hesabatla və bu hesabatda Azərbaycanın demokratik göstəricilərə görə qonşu Gürcüstan və Ermənistandan geridə qalaraq 134-cü yerdə olmasına, eyni zamanda digər beynəlxalq hesabatlarda korrupsiya faktına görə arzuolunmaz yerlərdə qərar tutmasına münasibət bildirib. Qeyd olunub ki, zəngin resurslara, digər qonşu ölkələrlə müqayisədə üstün milli gəlirlərə malik olan, türk-müsəlman şərqinin ilk demokratik ənənəsini özündə yaşadan ölkəmizin əhalisinin iqtisadi göstəricilərinə, demokratik dəyərlərin qorunmasına görə geridə qalması qəbuledilən hal deyil və bu faktlar aradan qaldırılmalı hakimiyyətin prioritetlərinə

daxil edilməli, dövlətimizin regionda və dünyada nüfuzu qorunmalıdır.

İdarə Heyəti son vaxtlar Ermənistan rəsmilərinin Qarabağın işğal faktında Rusiya və İranın bu ölkəyə hərbi, maddi, mənəvi yardımları vasitəsi ilə baş tutmasını gündəmə gətirməsinə münasibət bildirib və bu etirafda adı çəkilən dövlətlərin ölkəmizə xoş niyyətli olmadığının əksini tapmasını bir daha diqqətə çatdırıb və hakimiyyəti Rusiya və İranla münasibətlərinə daha incə, uzaqgörən siyasət izləməyə çağırılıb.

İdarə Heyəti son günlər Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin İrana casusluq edən şəbəkənin, gizli çətlərin ifşa olunması, məsuliyyətə cəlb edilməsi istiqamətində atdığı addımları yüksək dəyərləndirib və bu tədbirlərin digər bədniiyyətli dövlətlərə casusluq edən şəbəkələrin də ifşasına yönəltməyin vacibliyini diqqətə çatdırıb. Eyni zamanda görülməli tədbirlər zamanı günahsız vətəndaşlarımızın casus şəbəkəsindən ayırd edilməsi, haqsızlığa məruz qalmaması üçün təhlükəsiz orqanları əməkdaşlarımızın peşəkarlığının bu işdə önəmli rol oynamasına diqqət çəkib.

Hazırladı: KƏNAN

Azərbaycan XİN-dən terrorla bağlı növbəti açıqlama

“Azərbaycanın İrandakı səfirliyinə hücum zamanı İran polisi terrorçunu zərərşəkləşdirmək üçün heç bir addım atmayıb”. Bunu Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin rəhbəri Ayyan Hacızadə jurnalistlər üçün keçirilən brifinqdə deyib.

O qeyd edib ki, terrorçunun dəfələrlə səfirliyimizə daxil olmaq cəhdlə-

rinə baxmayaraq, İran polisi bu terror aktının qarşısını almayıb: “Avtomat, tapança və “Molotov kokteyli” ilə si-

lahlanmış terrorçu cəhdinin baş tutmadığını gördükdə səfirliyin əməkdaşlarının ailə üzvlərinin yerləşdiyi mərtəbədəki mənzillərin şüşələrinə atəş açmaqla məqsədinə nail olmağa çalışıb.

Sonra da səfirliyimizin avtomobilini yandırmağa cəhd göstərib. Daha sonra terrorçunun istifadə etdiyi avtomobildən bir nəfər naməlum şəxs müxtəlif əşyalar götürərək uzaqlaşdı. Bütün bu amillər bu hadisənin qəsdən törədilmiş terror aktı olduğunu bir daha sübut edir”.

Türkiyə şiddətli zəlzələdən sonra beynəlxalq yardım üçün çağırış edib. "Anadolu" agentliyi xəbər verir ki, bu barədə ölkənin daxili işlər naziri Süleyman Soylu danışib.

"Dördüncü səviyyədə həyəcan vermişik. Bu, özündə beynəlxalq yardımını ehtiva edən həyəcan təbildir", - DİN başçısı bildirib.

Qeyd edək ki, Türkiyənin bu çağırışından sonra qardaş ölkəyə yardım təklifi edən ilk ölkə Azərbaycan oldu. Belə ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, Türkiyədə baş verən zəlzələnin fəsadlarının aradan qaldırılmasına köməklik göstərmək üçün Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) çevik xilasetmə qüvvələri qardaş ölkəyə yola düşüb. 370 nəfərdən ibarət şəxsi heyət Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportundan yola salınıb. Uçuşdan əvvəl şəxsi heyətə müvafiq təlimatlar verilib. Daha sonra Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Xüsusi Riskli Xilasetmə Xidmətinin rəisi general-mayor Etibar İsmayilov jurnalistlərə açıqlamasında deyib ki, Türkiyədə baş verən zəlzələnin fəsadlarının aradan qaldırılmasına köməklik göstərmək üçün Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) əla və xilasediciləri də qardaş ölkəyə ezam olunacaq.

Azərbaycan hərbciləri də köməyə tələsdi...

Azərbaycan Ordusunun hərbciləri də zəlzələnin nəticələrini aradan qaldırmaq işlərinə kömək göstərmək üçün Türkiyəyə yola düşüb. Bu barədə "TGRT Haber" məlumat yayıb. "Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin qısa müddətdə Türkiyəyə kömək məqsədilə zəlzələ bölgəsinə hərəkət edəcəyi bildirilir", - məlumatda qeyd olunub.

Xilasetmə işlərinə 8 təlim görmüş it də cəlb edilib

"Türkiyədə baş verən zəlzələnin nəticəsində yaranmış dağıntıların aradan qaldırılması üçün Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən ilkin olaraq 370 nəfər şəxs xüsusi xilasetmə avadanlıqları ilə təchiz olunaraq qardaş ölkəyə yollanıraq".

Bu haqda məlumat verən Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Xüsusi Riskli Xilasetmə Xidmətinin rəisi general-mayor Etibar İsmayilovun sözlərinə görə, xilasetmə işlərinə təlim görmüş 8 it də cəlb olunacaq.

Əliyev Ərdoğana öncə başsağlığı verdi...

Zəlzələ xəbərindən az sonra Prezident İlham Əliyev Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğana başsağlığı verib.

Başsağlığı məktubunda deyilir: "Hörmətli cənab Prezident, Əziz Qardaşım, Kahramanmaraşda baş vermiş və qardaş Türkiyənin bir çox yerlərində hiss edilmiş güclü zəlzələ nəticəsində çoxsaylı insan tələfatı və dağıntılar barədə xəbər bizi olduqca kədərləndirdi. Bu ağır məqamda hər cür yardım göstərməyə hazır olduğumuzu bildirir, faciə ilə əlaqədar Sizə, həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına, qardaş Türkiyə xalqına öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından dərin hüznə başsağlığı verir, yaralananlara şəfa diləyir, zəlzələnin nəticələrinin tezliklə aradan qaldırılmasını arzulayıram.

Allah rəhmət eləsin!"

...Daha sonra zəng etdi

Türkiyə beynəlxalq yardım üçün çağırış etdi...

...ilk olaraq Azərbaycan dəstək göndərirdi

Prezidenti İlham Əliyev daha sonra fevralın 6-da Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğana zəng edib. Bu barədə Azərbaycan Prezidentinin Mətbuat Xidməti məlumat yayıb. Dövlət başçısı Türkiyədə baş vermiş zəlzələ nəticəsində çoxsaylı insan tələfatı və dağıntılarla bağlı xəbərin Azərbaycanı çox sarsıtdığını və kədərləndirdiyini deyib.

Prezident İlham Əliyev zəlzələ zamanı həlak olanlarla bağlı Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğana, onların ailələrinə və qardaş Türkiyə xalqına şəxsən öz adından və xalqımız adından başsağlığı çatdırıb, yaralananların tezliklə şəfa tapmasını dilədiyini bildirib. Azərbaycan Prezidenti qeyd edib ki, bu, böyük fəlakətdir və ölkəmiz Türkiyənin bu dərdinə şərik çıxır. Dövlət başçısı vurğulayıb ki, Azərbaycan və Türkiyə hər zaman bir-birinin yanındadır. Rəcəb Tayyib Ərdoğana zəngə və başsağlığına görə dərin təşəkkürünü bildirib.

Dövlət başçısı deyib ki, onun tapşırığına əsasən, 420 nəfərdən ibarət xilasedici heyət artıq qardaş ölkəyə göndərilib və hadisə yerinə çatan kimi Türkiyədən olan həmkarları ilə birlikdə dərhal fəaliyyətə başlayacaq. Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, ehtiyac duyulan ləvazimatlarla bağlı yardım da yaxın vaxtlarda qardaş ölkəyə yola salınacaq. Türkiyə Prezidenti bu qardaş dəstəyinə görə dövlət başçısına və Azərbaycan xalqına minnətdarlığını ifadə edib.

Baş nazir: "Təxirəsalınmaz tədbirlər görür"

Azərbaycanın Baş naziri Əli Əsədov Türkiyə Respublikasının cənub-şərqində baş vermiş güclü zəlzələ nəticəsində çoxsaylı insan tələfatı ilə bağlı Türkiyənin vitse-prezidenti Fuat Oktaya başsağlığı məktubu ünvanlayıb. Bu barədə Nazirlər Kabinetindən məlumat verilib.

Məktubda faciə ilə əlaqədar həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına, qardaş Türkiyə xalqına dərin hüznə başsağlığı verilib, yaralananlara və xəsarət alanlara şəfa dilənib.

Eyni zamanda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin tapşırığına əsasən, təbii fəlakətin nəticələrinin aradan qaldırılması məqsədilə qardaş Türkiyənin zəlzələ bölgəsinə

dərhal yardım göstərilməsi ilə bağlı təxirəsalınmaz tədbirlərin görüldüyü vurğulanıb.

"Keçmiş olsun, Türkiyə! Səninləyik, Türkiyə!"

Azərbaycanın Ankaradakı səfirliyi də Türkiyəyə başsağlığı verib.

Bu barədə diplomatik nümayəndəliyin tviter hesabında paylaşım edilib. "Kahramanmaraşın Pazarcık rayonunda meydana gələn və ətraf şəhərlərdə də hiss edilən zəlzələdə həyatını itirən qardaşlarımıza Allahdan rəhmət, yaralılara şəfa diləyirik. Keçmiş olsun, Türkiyə! Səninləyik, Türkiyə!", - tvitdə qeyd olunub.

"Biz hər zaman qardaş Türkiyənin yanındayıq"

Azərbaycan müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Türkiyənin milli müdafiə naziri Hulusi Akara başsağlığı ünvanlayıb.

Başsağlığında deyilir:

"Türkiyədə baş verən güclü zəlzələ nəticəsində insanların həlak olması və xəsarət alması xəbərləri məni dərin kədərləndirdi. Sizin acınız bizim də acımızdır. Biz hər zaman qardaş Türkiyənin yanındayıq. Bu faciə nəticəsində həlak olanlara rəhmət diləyir, onların yaxınlarının dərdlərinə şərik olur, ailələrinə dərin hüznə başsağlığı verirəm. Bütün yaralılara şəfa diləyirəm. Allah rəhmət eləsin".

Azərbaycan XİN də Türkiyəyə başsağlığı verdi

"Qardaş Türkiyənin Kahramanmaraş şəhərində baş verən güclü zəlzələ nəticəsində insan tələfatı və dağıntılar barədə xəbərləri dərin hüznə qarşıladıq". Bu barədə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyindən bildirilib. "Həlak olanların doğmalarına və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı veririk. Azərbaycan hər zaman Türkiyənin yanındadır", - nazirlikdən qeyd olunub.

"Şəhəri dəhşətli xəbərlə açdıq..."

"Təəssüflər olsun ki, şəhəri qardaş Türkiyədən dəhşətli xəbərlə aç-

arısında telefon danışığı olub.

Bu barədə Xarici İşlər Nazirliyindən məlumat verilib.

Ceyhun Bayramov türkiyəli həmkarına zəng vuraraq qardaş Türkiyənin Kahramanmaraş, Qaziantep və digər cənub bölgələrində baş vermiş güclü zəlzələ nəticəsində həlak olanların ailələrinə, Türkiyə hökumətinə və xalqına başsağlığı diləklərini çatdırıb. O, yaralıların tezliklə sağlamlarını arzulayıb. C. Bayramov Azərbaycanın hər zaman qardaş Türkiyənin yanında olduğunu və zəlzələnin fəsadlarının aradan qaldırılması istiqamətində hər bir yardım göstərməyə hazır olduğunu vurğulayıb. M.Çavuşoğlu bu həmrəyliyə və göstərilən dəstəyə görə minnətdarlığını diqqətə çatdırıb.

"Türkiyənin kədəri bizim kədərimizdir"

"Türkiyənin kədəri bizim kədərimizdir". Bu barədə Azərbaycan iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov

dıq". Bunu isə ölkəmizin İsraildəki səfiri Muxtar Məmmədov tvitdə yazıb. "Şəhər saatlarında Türkiyənin cənub-şərq bölgəsində baş vermiş zəlzələdə həyatını itirənlərə Allahdan rəhmət, yaralılara isə şəfa diləyirəm! Başın sağ olsun, Türkiyə", - o bildirib.

Bayramov Çavuşoğluna zəng etdi

Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ilə Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu

özünün "Twitter" hesabında yazıb.

O qeyd edib ki, Türkiyədə baş vermiş zəlzələ nəticəsində insan tələfatı və dağıntılar barədə xəbərləri kədr və təəssüf hissi ilə qarşılayırıq: "Həlak olanların doğmalarına və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı veririk. Yaralılara şəfa diləyirik".

Qeyd edək ki, fevralın 6-da şəhər saatlarında Türkiyədə 7,7 maqnitudalı zəlzələ olub. Nəticədə azı 912 nəfər ölüb, 5 385 nəfər yaralanıb. 1 710 bina dağılıb.

Hazırladı: KƏNAN

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi İşğaldan azad olunmuş ərazilərə "Böyük Qayıdış"

Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan Almaniya-yaya iki günlük işgüzar səfər edəcək. Bu barədə Ermənistanın Xarici İşlər Nazirliyinin yaydığı məlumatda deyilir ki, səfər fevralın 6-dan 7-dək davam edəcək. Səfər zamanı Mirzoyanın Almaniyanın xarici işlər naziri Analena Burbok ilə görüşü planlaşdırılır, bundan sonra isə nazirlər mətbuat konfransı keçirəcəklər.

O da qeyd olunur ki, səfər zamanı Mirzoyanın Almaniyanın qanunvericilik orqanlarının və ekspert icmasının nümayəndələri ilə də görüşü olacaq. Görüşlər zamanı Ermənistan və Almaniya arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi və Ermənistan-Avropa İttifaqı tərəfdaşlığı, Cənubi Qafqazda sabitlik və təhlükəsizliyə çağırışlar müzakirə olunacaq. Eyni zamanda, tərəflər Azərbaycanın Laçın-Xankəndi yolundakı vəziyyəti, Ermənistanla Azərbaycan arasında münasibətlərin normalaşdırılması prosesini və iki tərəfli maraq doğuran digər məsələləri müzakirə edəcəklər.

Bu arada, Azərbaycanla Ermənistan arasındakı mövcud duruma, o cümlədən Laçın dəhlizi ilə bağlı məsələyə toxunan Ermənistanın keçmiş baş naziri Qrant Baqratyan Azərbaycanın Zəngəzur dəhlizinin açılmasına nail olacağını vurğulayıb. Bu barədə axar.az-da yer alan informasiya görə, Baqratyan Rusiyanın da Nikol Paşinyandan Zəngəzur dəhlizinin açılmasını tələb etdiyini bildirib: "Azərbaycanın hansı yolla Zəngəzur dəhlizini açacağı haqda üçtərəfli bəyannamənin 9-cu maddəsində yazılıb. Orada Azərbaycanın əsas hissəsi ilə Naxçıvanı birləşdirəcək yeni yolun tikilməsi olduğu yazılıb. Üstəlik, yolu Ermənistan özü tikməlidir və sənəddə maneəsiz hərəkətdən bəhs edildiyini unutmayın. Bu gün Rusiya Paşinyandan Zəngəzur dəhlizinin açılmasını tələb edir. Bütün bunlar əldə olunan razılaşmaların tərkib hissəsidir.

Cənubi Qafqazda və Mərkəzi Asiyada geosiyasi mövqeyinin güclənməsindən və Azərbaycanın regionda aparıcı ölkə olaraq bütün nəqliyyat qovşaqlarının bu dəhlizdən keçməsinə narahatdır"

Beləliklə, mövzu ilə bağlı mövqeyini "Hurriyyet"lə bölüşən Cənubi Qafqaz Təhlükəsizlik və Sülh İnstitutunun sədri, Milli Cəbhə Partiyasının sədr müavini, politoloq Məhəmməd Əsədullazadə

lərinə görə, Ermənistan hakimiyyəti Zəngəzur dəhlizinin açılmasını həyata keçirərsə, Tehran rejimi buna müdaxilə edə, qarşı çıxma bilməz: "Məhz İrəvan buna qarşı olduğu üçün Tehranla birgə hərəkət edir. Bunun isə sonda Ermənistanın məğlubiyyəti ilə nəticələnməsi qaçılmazdır. İran Zəngəzur dəhlizinin açılmasıyla Türkiyənin Cənubi Qafqazda və Mərkəzi Asiyada geosiyasi mövqeyinin güclənməsindən və Azərbaycanın regionda aparıcı ölkə olaraq bütün nəqliyyat qovşaqlarının bu dəhlizdən keçməsinə narahatdır. Regionda də-

Xankəndinə "ixrac edilən yeni lideri" Ruben Vardanyan müxtəlif dünya nəşrlərinə, televiziya kanallarına çoxsaylı müsahibələr verdikdən sonra onun simasına və bölgəyə marağın azaldığını hiss etməyə başlayıb: "Ruben Vardanyan profilində yazıb ki, dünyada yaşayan ermənilərin vəziyyəti "Arsax" mövzusunun beynəlxalq aləmin gündəmində saxlamağa çalışmaqdadır. Adam narahatdır. Ruben Vardanyan müxtəlif dünya nəşrlərinə, televiziya kanallarına çoxsaylı müsahibələr verdikdən sonra onun simasına və bölgəyə marağın azaldığını

"Zəngəzur dəhlizinin açılması reallaşacaq"

"Ermənistanın bununla razılaşmaması mümkün deyil"

Məhəmməd Əsədullazadə:
"Ermənistan Qarabağı Azərbaycanın tərkib hissəsi kimi tanımasa, o zaman rəsmi Bakı da haqlı olaraq Zəngəzura iddiaları ortaya qoyacaq"

ABŞ və Fransaya gəldikdə isə onlar dəqiq şəkildə bu dəhlizin əleyhinə deyillər. Nikolun avropalı müşahidəçiləri dəvət etməsinin də heç bir yaxşı nəticəyə gətirib çıxarmayacağı faktıdır. Ermənilər veyillənən avaraya çevriləcək. Bəs bizi yaxın gələcəkdə nə gözləyir? - Yaxşı heç nə! Ermənistanın keçmiş baş naziri iddia edir ki, Laçın dəhlizini Paşinyan özü bağlayıb: "Azərbaycan Naxçıvana dəhliz tələb edir. Bu haqda üçtərəfli bəyanatda yazılıb. Azərbaycan əlbəttə ki, Naxçıvana yolu açacaq. Amma Qarabağda üçdörd ilə bir nəfər də olsun erməni qalmayacaq. Bu gün Qafan və Cermukda (İstisu) insanlar evlərini satırlar. Bu o deməkdir ki, Zəngəzurda da bir nəfər də olsun erməni qalmayacaq".

"İran Zəngəzur dəhlizinin açılmasıyla Türkiyənin

Elxan Şahinoğlu:
"Erməniləri dəstəkləyən mərkəzlərin "yolu açın" çağırışları eşidilmədiyi üçün eyni mövzuya hər dəfə qayıtmaq istəmirlər"

hesab edir ki, əgər Ermənistan Azərbaycanla sülh danışıqları prosesindən yayınaraq Qarabağı Azərbaycanın tərkib hissəsi kimi tanımasa, o zaman rəsmi Bakı da haqlı olaraq Zəngəzura iddiaları ortaya qoyacaq: "Ona görə də Qərbi Azərbaycan icması yaranıb və proses uğurla həyata keçirilir. İlk növbədə Ermənistan üzərinə götürən öhdəlikləri yerinə yetirməli və dəhlizin açılmasını təmin etməlidir. Əgər bunu etməyəcəksə, Azərbaycan gücdən istifadə edə bilər. Hazırda İran prosesə mane olmağa çalışır. İrana qarşı beynəlxalq sanksiyaların tətbiqi və hərbi əməliyyatların keçirilməsi Tehran üçün Zəngəzur məsələsini qüvvədən düşürəcək. Çünki Tehran rejimini ilk öncə öz taleyini və təhlükəsizliyini təmin etməyə çalışacaq və bu zaman ciddi surətdə zəifləyəcək".

Cənubi Qafqaz Təhlükəsizlik və Sülh İnstitutunun sədrinin söz-

yişən geosiyasi proseslər İranın əleyhinə işləyir və Tehran rejiminin sıradan çıxarılması istiqamətində proseslər aktiv gündəliyə çıxarılıb. İran bütün cəbhələrdə Qərbə qarşıdır və öz izolyasiyasını davam etdirir. Belə bir rejimin uzun müddət hakimiyyətdə qalması polimikadır. Odur ki, Zəngəzur dəhlizinin açılması reallaşacaq və Ermənistan tərəfinin bununla razılaşmaması mümkün deyil. Ermənistanın iki yolu var. Birincisi, diplomatik danışıqlarla əldə olunan razılaşmalara uyğun olaraq dəhliz açılır və bu, regionda sülhün əldə edilməsi ilə nəticələnir. İkincisi, Azərbaycan güc tətbiq edərək öz tarixi ərazilərini nəzarətə götürür. Regional siyasi-hərbi müstəvidə dəyişikliklər Azərbaycanın mövqeyini gücləndirir".

Azərbaycanla Ermənistan arasında konfedensial danışıqların getdiyini iddia edən Milli Cəbhə Partiyasının sədr müavini onu da əlavə edib ki, Ermənistan tərəfindən danışıqları bu ölkənin təhlükəsizlik katibi Armen Qriqoryan aparır: "Ermənistan tərəfi prinsipial olaraq Azərbaycanın təkliflərini qəbul edib. Vaşinqtonun vasitəçiliyi ilə danışıqlar aparılır və növbəti aylarda Tiflisdə liderlərin üçtərəfli görüşünün keçirilməsi istisna deyil".

"Ermənilərə Azərbaycan əleyhinə kampaniyanı yenidən genişləndirməyə imkan vermək olmaz"

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu isə bu qənaətdədir ki, erməni separatçılarının Rusiyadan

hiss etməyə başlayıb. Həqiqətən Ermənistan hakimiyyəti, erməni separatçıları və erməni lobbisi birgə səylərlə bir müddət beynəlxalq aləmin diqqətini Laçın dəhlizindəki duruma, "blokada mövzusunda" çəke bildilər. İndinin özündə də bir sıra Qərb ölkəsində "Laçın dəhlizini açın" səsləri eşidilir. Ancaq günlər və həftələr keçdikcə bu mövzuya maraq azalır".

Bunun iki səbəbinin olduğunu deyən politoloq qeyd edib ki, birincisi, beynəlxalq aləmin diqqətini məşğul edən başqa mövzular var: "Rusiya-Ukrayna müharibəsi, Tayvan ətrafındakı vəziyyət, İran-İsrail qarşıdurması və bu kimi gərginliklər fonunda Laçın mövzusu getdikcə arxa plana keçir. Erməniləri dəstəkləyən mərkəzlər belə, Laçın mövzusunun çeynəməkdən yorulurlar. Həmin mərkəzlərin "yolu açın" çağırışları eşidilmədiyi üçün eyni mövzuya hər dəfə qayıtmaq istəmirlər. İkincisi, ilk günlər "Arsax blokadadır" yalanına inanlar real vəziyyəti görməyə başlayıblar. Real vəziyyət isə bundan ibarətdir ki, yol açıqdır, nəqliyyat vasitələri işləyir, ərzaq və dərman çatdırılır, ermənilər xəstələrini Ermənistanı apara bilirlər. Bunlar varsa "blokada" nağıllarına inananların sayı azalır". Elxan Şahinoğlu bildirib ki, bu iki amilə görə, Qarabağdakı erməni separatçıların mövqeləri zəifləyir: "Ona görə də Ruben Vardanyan ermənilərdən tələb edir ki, "Laçın blokadadır" yalanı təbliğatını davam etdirməsinlər. Bizə sakitləşmək olmaz. Ermənilərə Azərbaycan əleyhinə kampaniyanı yenidən genişləndirməyə imkan vermək olmaz".

Vazeh BƏHRAMOĞLU

Azərbaycanda qəzet və saytlara verilən maddi yardımlar vergilərdən azad edilir. Bununla bağlı Vergi Məcəlləsinə dəyişiklik təklif olunur. Layihənin qeyd hissəsində əsaslandırılıb ki, "Media haqqında" qanunun 4-cü maddəsində medianın inkişafının təşviqi və media subyektlərinin fəaliyyətini stimullaşdırması nəzərdə tutulur. Həmin qanuna uyğun olaraq Vergi Məcəlləsinə dəyişikliklər edilməsi təklif olunur.

Belə ki, qanun layihəsinə əsasən media subyektlərinin onlara müvafiq dövlət qurumu tərəfindən verilən maddi yardımların gəlir vergisindən, mənfəət vergisindən və sadələşdirilmiş vergidən azad edilməsi təklif edilir.

Qeyd edək ki, yeni dəyişiklikdə media subyektləri tərəfindən istehsal olunan media məhsullarının təqdim edilməsinin ƏDV-dən azad ediləcəyi də nəzərdə tutulur.

Vergi Məcəlləsinə təklif olunan dəyişikliyə əsasən, "Media haqqında" qanunun 4-cü maddəsində medianın inkişafının təşviqi və media subyektlərinin fəaliyyətini stimullaşdırması nəzərdə tutulur. Həmin qanuna uyğun olaraq Vergi Məcəlləsinə dəyişikliklər edilməsi təklif olunur. Dəyişikliklə media subyektləri tərəfindən istehsal olunan media məhsullarının təqdim edilməsi əlavə dəyər vergisindən (ƏDV) azad edilir.

"Media üçün vergi güzəştləri dövlət büdcəsinə 10 milyon manata başa gələcək"

"Media subyektlərinə tətbiq edilən vergi güzəştləri dövlət büdcəsinə 10 milyon manata başa gələcək".

Bunu Milli Məclisinin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin dünən keçirilən iclasında komitə sədri Tahir Mirkişili bildirib.

Onun sözlərinə görə, dövlət büdcəsi bu qədər gəliri almıyacaq: "Media subyektlərinə dəstək olaraq bu az məbləğ deyil, ancaq medianın inkişafı dövlət büdcəsinin digər sahələrdən gələn gəlirlərinin artmasına imkan verəcək".

Komitə sədri qeyd edib ki, Azərbaycandan xaricə milyonlarla reklam pulları axır. "Sosial şəbəkələrə baxsaq bunu görə bilərik. Bu gün sosial şəbəkələr reklam baxımından media subyektlərini üstələyir, onların daha çevik alətləri var. Bu təkcə Azərbaycanın problemi deyil. Bu gün bütün dünyada belədir. Vergi dəyişiklikləri media subyektlərinə də daha çevik işləməyə imkan verəcək".

"Media subyektləri 5 il müddətinə vergidən azad edilsin"

Onu da qeyd edək ki, Azərbaycanda media subyektlərinin vergi

Qəzet və saytlara verilən maddi yardımlar vergilərdən azad edilir

Tahir Mirkişili:
"Media üçün vergi güzəştləri dövlət büdcəsinə 10 milyon manata başa gələcək"

dən azad edilməsinin 3 ildən 5 il müddətinə artırılması da təklif edilib.

Belə bir təkliflə Milli Məclisinin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin dünən keçirilən iclasında deputat Mahir Abbaszadə çıxış edib. "Media subyektlərinin 3 il müddətinə vergidən azad edilməsi dövlət üçün 10 milyon manata başa gəlibsə, düşünürəm ki, 5 il müddətinə vergidən azad olunması medianın inkişafı üçün 15-16 milyon manat başa gəlməsi elə də yük olmayacaq", - M. Abbaszadə bildirib.

Deputat hesab edir ki, vergi güzəştlərinin üç ildən beş il müddətinə artırılması bu sahədə inkişafa təkan verəcək: "Mənə elə gəlir ki, bu da dövlət büdcəsi üçün o qədər də böyük problem olmayacaq. Bu sahədə addığımız addımlar gələcəkdə edilən güzəştlərin nəticələrini də göstərə bilər".

"Biznesləri mediada reklam verməyə təşviq etmək lazımdır"

"Biznesləri mediada reklam yerləşdirməyi təşviq etmək lazımdır". Bunu isə Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclasında deputat Vüqar Bayramov bildirib.

Əhməd İsmayilov:
"Vergi güzəştləri media subyektlərinə öz biznes layihələrini həyata keçirməyə imkan verəcək"

Onun sözlərinə görə, əsas problemlərdən biri yazılı və ixtisaslaşmış medianın reklam gəlirlərinin kifayət qədər az olmasıdır.

O bildirib ki, il ərzində reklam gəlirlərinin əhəmiyyətli hissəsi televiziya və radioların payına düşür: "Gələcəkdə qeyd etdiyim media sahələrinə reklam verən şirkətlərə vergi güzəştləri və ya hər hansı formada güzəştlər olunmalıdır. Hazırda isə biznes üçün çox da fərq etmir media vergiyə cəlb olunur ya olunmur".

"Vergi güzəştləri media subyektlərinə öz biznes layihələrini həyata keçirməyə imkan verəcək"

"Media subyektlərinə vergi güzəştlərinin tətbiq edilməsi gələcəkdə media subyektlərinə daha çevik və realığa uyğun öz iqtisadi və biznes layihələrini həyata keçirməyə imkan verəcək".

Bu haqda Milli Məclisinin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin dünən keçirilən iclasında iştirak edən Medianın İnkişafı Agentliyinin (MEDİA) icraçı direktoru Əhməd İsmayilov bildirib.

Onun sözlərinə görə, bu güzəştlər eyni zamanda media subyektlərinin inkişafı və jurnalistikanın peşəkarlığının artırılmasına imkan verəcək: "Hazırda media reyestrindən olan subyektlərlə sıx işlər aparılır".

"Media rəhbərlərinin biznes subyektləri ilə bir platformada görüşləri təşkil olunacaq"

Əhməd İsmayilov onu da bildirib ki, Vergi Məcəlləsinə təklif edilən dəyişikliklər qəbul edildikdən sonra medianın maliyyə sahəsində şəffaflaşmasına, eləcə də reklam bazarında canlanmaya şərait yaradacaq.

"Agentliyin biznes subyektləri, sahibkarla görüşü nəzərdə tutulur.

Biz çalışacağıq ki, bu görüşdə sahibkarlarımızın, biznes subyektlərimizin reklama dəstək verməsi üçün onlara nə lazımdır, qanunvericilikdə hansı mexanizmlər öz əksini tapa bilərsə onu müzakirə edək", - Ə. İsmayilov deyib.

Onun sözlərinə görə, agentlik media subyektlərinin rəhbərləri ilə biznes subyektlərinin yaxın gələcəkdə bir platformada görüşlərini təşkil etmək istəyir. "Düşünürəm ki, bu görüşlərdən sonra ortaqlar bir fikrə gələ bilərik. Bu görüşlərdə biznes subyektlərinin mediaya dəstək olması üçün müzakirələr keçiriləcək".

Vergi Məcəlləsinə dəyişikliyə əsasən, media subyektlərinin onlara müvafiq dövlət qurumu tərəfindən verilən maddi yardımların gəlir vergisindən, mənfəət vergisindən və sadələşdirilmiş vergidən azad edilməsi təklif edilir. Layihədə media subyektlərinin (kütləvi

informasiyanın dərc olunması və (və ya) yayımlanması olan fiziki (jurnalistlər istisna olmaqla) və ya hüquqi şəxslərin) öz fəaliyyətləri nəticəsində əldə etdikləri gəlirlərin, o cümlədən reklam gəlirlərinin gəlir vergisindən, mənfəət vergisindən və sadələşdirilmiş vergidən azad edilməsi təklif edilir. Dəyişikliklərdə həmçinin media subyektləri tərəfindən istehsal olunan media məhsullarının təqdim edilməsi əlavə dəyər vergisindən (ƏDV) azad edilməsi təklif edilir.

Məcəlləyə dəyişikliklər layihəsi qəbul ediləcəyi təqdirdə 2023-cü il yanvarın 1-dən tətbiq olunmaqla 3 il müddətində qüvvədə olacaq və audiovizual media subyektlərinə şamil olunmayacaq.

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

Texniki işçilər də Media Reyestrində qeydiyyatla alınacaq

Əhməd İsmayilov: "Biz bununla bağlı əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayevə müraciət etdik..."

"Redaksiyalarda bir sıra ştatlarda fəaliyyət göstərənlər də Media Reyestrində qeydiyyatla alınacaq". Bunu MEDIA Agentliyinin icraçı direktoru Əhməd İsmayilov Mətbuat Şurasının toplantısında deyib.

O bildirib ki, bununla bağlı MEDIA Agentliyi Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində görüş keçirib, məsələ həllini tapıb:

"Bu hal "Media haqqında" qanundakı problemlərdən yox, media qurumlarının redaksiyada vəzifələri düzgün qeyd etməməsindən irəli gəlir. Çünki həmin redaksiyalarda texniki şöbələr də var ki, oranın əməkdaşları jurnalist deyil. Media Reyestrində bu şəxslərin vəzifəsi şöbə müdiri kimi göstərilir. Həmin şöbə müdiri ipoteka krediti götürmək üçün hər hansısa bir banka müraciət edəndə, bank işçisi onun kim olduğunu bilmir və problem yaranır".

"Biz bununla bağlı əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayevə müraciət etdik. Nazir və onun komandası bizə yol göstərdi və problemi aradan qaldırdı. Artıq redaktorlar, şöbə müdirləri də jurnalist kimi qeydiyyatla alınacaq", - Ə.İsmayilov vurğulayıb.

Rusiya Afrika ölkələrində təsir gücünü artırır

Moskva 1980-ci illərdə İraqda olduğu yerə qayıtmağa ümid edir...

Rusiyanın XİN rəhbəri Serqey Lavrov keçən ay Cənubi Afrikaya mühüm səfərinin ardınca, indi də İraqa gedib. Ötən yazılarımızın birində də qeyd etdiyimiz kimi, Rusiya hazırda Fransanın təsir arealından çıxan Afrika ölkələrində təsirini gücləndirməyə çalışır. Lavrov da məhz bu çərçivədə İraqa səfər edib və nədənsə rus mediasında bu səfər çox da işıqlandırılmır.

Öncə onu qeyd edək ki, bu səfərlər Vatikanın projesi olan Rusiyanın ABŞ-la üz-üzə dayanma biləcəyinə inandığı üçün, yeni dünya nizamı yaratmaq cəhdinin bir hissəsi ola bilər. Bellidir ki, ABŞ 2003-cü ildən sonra İraqı işğal edib və hazırda Vaşinqton "İŞİD-ə qarşı İraqla əməkdaşlıq etməyə" davam edir.

Rusiyanın yüksək rütbəli diplomatını İraqa göndərmək qərarı Yaxın Şərqdə simvolik və vacibdir. Lakin 1980-1990-cı illərdə Rusiya İraqın və Səddam Hüseyn rejiminin əsas tərəfdaşı olduğunu da unutmamalıyıq.

"İraqa işgüzar səfərə gələn Rusiyanın XİN rəhbəri Sergey Lavrov prezident Əbdül Lətif Rəşid, baş nazir Məhəmməd Şaya əl-Sudani, Nümayəndələr Palatasının (parlament) sədri Məhəmməd əl-Halbusi və iraqi həmkarı Fuad Hüseynlə görüşəcək", - deyə bazar günü Rusiya Xarici İşlər Nazirliyi bildirib. Rusiyanın dövlət mediası olan TASS XİN-ə istinadla xəbər verir ki, Lavrovun prezident Əbdül Lətif Rəşid, baş nazir Məhəmməd Şaya əl-Sudani, Nümayəndələr Palatasının (parlament) sədri Məhəmməd əl-Halbusi və iraqi həmkarı Fuad Hüseynlə görüşəcəyi gözlənilir. Rusiya Xarici İşlər Nazirliyi həmçinin bəyan edib ki, qarşıdakı görüşlərdə Rusiya-İraq əlaqələrinin müntəzəm inkişafının əsas istiqamətləri, o cümlədən siyasi dialoqun genişləndirilməsi, ticarət-iqtisadi, hərbi-texniki və mədəni əlaqələr və humanitar əməkdaşlığın canlandırılması gözlənilir.

Bəs İraq və Rusiya bir-birindən nə istəyir? İraqlılar ruslarla nə haqda danışıq?

Rusiya mətbuatı xəbər verir ki, səbəb əsasən biznes və enerji ilə bağlıdır. Tərəflər Rusiyanın "Lukoil" və "Qazprom" şirkətləri və "böyük layihələr" haqqında danışacaqlar. Moskvanın sözlərinə görə, İraqla ticarətin miqyası böyüyür.

"Həmçinin, 2022-ci ilin avqustunda Moskvada doq-

quzuncu iclasını keçirmiş Rusiya-İraq ticarət, iqtisadi və elmi əməkdaşlıq üzrə komissiyasının müvafiq qərarlarının həyata keçirilməsi yolu ilə ikitərəfli ticarətdə müsbət dinamikanın qorunması yollarının müzakirəsi də planlaşdırılır", - deyə TASS bildirir.

Rusiya "ölkədə sabitlik və təhlükəsizliyi təmin etmək üçün" yeni baş nazir Məhəmməd əl-Sudaniyə dəstəkləyəcək. Bununla belə, gündəmdə iqtisadiyyat və ticarətdən daha çox şey var. O da bildirilir ki, Rusiya ilə İraq BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnaməsinə uyğun olaraq Suriyada hərtərəfli siyasi nizamın təşviqi, ölkənin münafişdən sonrakı dirçəlişinin təşviqi və Dəməşqə beynəlxalq humanitar yardımın genişləndirilməsi məsələlərinə diqqət yetirməklə, Suriyanı müzakirə masasına yatıracaqlar və bununla bağlı fikir mübadiləsi aparacaqlar.

"Fars Körfəzi bölgəsindəki vəziyyəti, o cümlədən Rusiyanın Körfəzdə kollektiv təhlükəsizlik konsepsiyası fonunda etibarlı müzakirə etmək planlaşdırılır", - deyə Rusiya XİN qeyd edib.

ABŞ-ın İraqda dostları (İraq Kürdüstanı) olsa da, İranın İraqda dərin təsir imkanları da var. İran Rusiyanı dronlarla təmin edir. İranyönlü silahlı dəstələrin İraqdakı ABŞ qüvvələrinə qarşı çoxlu hücumları olub, baxmayaraq ki, son bir ildə onların sayı azalıb. ABŞ İraqın şimalındakı Kürdüstan Muxtariyyəti bölgəsində böyük konsulluq tikir.

Bir az Ukrayna haqqında...

"Qərb ölkələrinin misli görünməmiş təzyiqləri fonunda İraq tərəfi Rusiyanın Ukraynada keçirdiyi xüsusi hərbi əməliyyatla bağlı balanslı mövqe tutur", - deyə Rusiya XİN bildirib.

Aydındır ki, Rusiya İraqın təkcə onun tərəfində olmasını və enerji ticarəti mənbəyi olmasını deyil, həm də ABŞ-ın uzun illər ərzində dərin sərmayə qoyduğu bir ölkəyə girə biləcəyini və İraqın Ukraynaya qarşı müharibədə əsas etibarilə Rusiyanın tərəfini tutduğunu göstərmək istəyir.

ABŞ-ın İraqda dostları (İraq Kürdüstanı) olsa da, İranın İraqda dərin təsir imkanları da var. İran Rusiyanı dronlarla təmin edir. İranyönlü silahlı dəstələrin İraqdakı ABŞ qüvvələrinə qarşı çoxlu hücumları olub, baxmayaraq ki, son bir ildə on-

ların sayı azalıb. ABŞ İraqın şimalındakı Kürdüstan Muxtariyyəti bölgəsində böyük konsulluq tikir.

Eyni zamanda, Rusiya da Kürdüstan bölgəsi ilə enerji əlaqələri qurmaq istəyir, həm də Türkiyə ilə sıx əlaqələrə malikdir. Paralel olaraq İran və Suriya rejimi ilə işləmək istəyir. Əgər Rusiya İraq və Suriyada ABŞ-ı hansısa yolla sarsıda bilsə, bu strateji dəhlizdə böyük qələbə qazana bilər.

Rusiya hələlik İraqda bu qələbəni əldə etməsə də, yavaş-yavaş hədəflərinə doğru irəliləyir. 1991-ci ildə Sovet İttifaqının süqutundan sonra otuz ildir ki, bu məqsəd üzərində işləyir. Bu baxımdan, Lavrovun səfəri də boş-boşuna deyil. Moskva bu tarixi bilir və 1980-ci illərdə İraqda olduğu yerə qayıtmağa ümid edir.

Rusiya dövlət mediasının Suriyanı xatırlatması da təsa-

düfi deyil. Bu yaxınlarda TASS-da İsrailin Suriya ilə bağlı fikirlərini işıqlandıran bir məqalə də var idi. Bildirilirdi ki, Baş nazir Benyamin Netanyahu Fransanın "LCI" telekanalına müsahibəsində deyib: "İsrail Rusiya ilə qarşıdurmanı və Suriyanın hava məkanında hər iki ölkənin hərbi təyyarələri arasında insidentlərin olmasını istəmir".

Rusiyanın dövlət mediası daha sonra qeyd edib ki, İsrail üçün kompromis qənaətbəxşdir və Moskvanın maraqlarına toxunmur.

Moskvanın məqsədi odur ki, Suriya və İraqda istədiyini əldə etdiyini göstərsin. Suriya Rusiyanın tarixi "müşəri" dövlətidir və 2015-ci ildə Moskva Əsəd rejimini dəstəkləmək üçün Suriyaya müdaxilə etdi. O vaxtdan bəri Kreml Suriyada İsrailə konflikt aradan qaldırmaq və həmçinin İran və Türkiyə ilə danışıqlar aparır. Rusiyanın məqsədi Türkiyəni Suriya rejimi ilə normal münasibətlərə qaytarmaqdır ki, son günlərdə bu istiqamətdə rəsmi Ankara ilə Əsəd hakimiyyəti arasında aktivləşmələr görülməkdədir. Üç fevral tarixində Londondakı "Asharq Al-awsat" nəşri Rusiyanın dəstəyi ilə Ankara ilə Şam arasında baş tutan danışıqlar nəticəsində türk hərbiçilərinin Suriyadakı M4 magistralından geri çəkildiyini və beton baryerlərin daha uzaq məsafədə olan keçid məntəqələrinə aparıldığını yazdı.

Ondan bir gün əvvəl - iki fevral tarixində isə İran hərbi hissələrinin İraqla sərhəddə doğru hərəkətlənməsi barədə "Teleqram" kanallarındada xəbər verildi.

Beləliklə, Moskvanın məqsədi Ankara ilə Şamın münasibətlərini düzəldəndən sonra ABŞ-ı Suriyadan çıxarmaqdır. Və sonra onun hədəfi ABŞ-ı İraqdan çıxarmaq üçün İranla işləməkdir. Lavrovun İraqa səfəri də bu kontekstdə başa düşülməlidir.

**Hazırladı:
Ülviyyə ŞÜKUROVA**

İranın Azərbaycana qarşı nifrətlə bəslənmiş düşmənçiliyinin pik həddi Tehrandakı səfirliyimizə hücumda nümayiş olundu. Belə ki, yanvarın 27-də SEPAH üzvü olan silahlı şəxs Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyinə basqın edərək, bir mühafizəçini öldürdü, ikisini yaraladı. Hücumdan sonra Azərbaycan səfirlikdəki fəaliyyətini müvəqqəti dayandırdı.

Hadisə Bakı ilə Tehran arasında gərginliyin artması fonunda baş verdi. Daha dəqiq desək, bu, Bakının regional oyunçu kimi rolunun artmasından və Tehranın bunu həzm etmək istəməməsindən qaynaqlanır.

Azərbaycan uzun müddətdir ki, İranın Ermənistanla xoş əlaqələrindən gələn xəyanətlə üz-üzədir. Tehran isə İranın regional düşməni olan İsrailə Azərbaycanın münasibətlərinin dərinləşməsindən narahatlığını getdikcə daha çox dilə gətirir və rəsmi Bakıya qarşı neqativ rəftarını ölkəmizin "sionizmə yaxınlaşması" ilə əlaqələndirir. Buna baxmayaraq, Bakı artıq Azərbaycana əsas silah tədarükçüsü olan İsrailə ilk səfirini təyin edib.

Bütün bunlara paralel olaraq rəsmi Bakı Tehranı Azərbaycan daxilində ekstremist şüa qruplaşmalarını gücləndirməkdə ittiham edir ki, son həftənin İran agentlərini təmizləmə hadisələri Bakının haqlı olduğunu ortaya qoyur. Amma İranın səfirliyimizə hücumuna dar çərçivədən yox, daha geniş çərçivədən baxmaq zəruridir. Məsələnin kökü daha dərinədə yələşir, lap "çibanın kökü" kimi.

Bəllidir ki, Tehrandakı Azərbaycan səfirliyinə hücumun ardınca İranın İsfahan şəhərindəki PUA zavodlarının vurulması baş verdi. Dünyada belə bir ictimai rəy var ki, ABŞ İranın dövlət kimi yox olmasını və dağılmasını istəyir. Amma nədənsə İraq və Liviyani yerlə-yeksan edib xaraba qoyan ABŞ İrana "əlini bulamır", yalnızca "barmaq silkələmək"lə kifayətlənir. Əslində isə İsrailin İrandakı hərbi obyektlərə hücumu İslam respublikasını cilovlamaq üçün yeni səylərin bir hissəsidir. Keçən il ərzində İran daxilində bir sıra insidentlər, o cümlədən təxribat və kiberhücumlar, sui-qəsdlər, güclü İslam İnqilabı Keşikçiləri Korpusunun (SEPAH) üzvləri, eləcə də alim və mühəndislərin müəmmalı şəkildə öldürülməsi baş verib. Tehran hadisələrin bəzilərinə İsraili günahlandırır. İsfahandakı hərbi obyektlərə son hücumda isə ABŞ iştirakının olmadığını açıqladı.

Bu inandırıcıdır? Əlbəttə, yox! Bəs bu açıqlamanın səbəbi nədir? Görünür, ABŞ "İsfahan məsajı"ndan sonra hələ İranın "ipə-sapa yatacağı" ilə bağlı ümidini itirməyib. Amma İranın Rusiyani silahlandırması "qırmızı xətti" keçdi, üstəlik Tehran günbegün Moskva ilə əməkdaşlığını artırır. Vaşinqtonun İranın PUA-ların istehsalı ilə məşğul olan şəxsi İranlı şəxsə qarşı sanksiya elan etməsindən bir gün sonra, ABŞ mediası Rusiyanın hər il təxminən 6000 İran PUA-sı istehsal edəcək zavod qurmaq planını açıqladı. Hesabat "Wall Street Journal"da dərc edildi və ABŞ Dövlət Departamentinin sanksiyalar barədə məlumatından sonra gəldi.

Beləliklə, Rusiya və İran artıq Ukraynaya qarşı ölümcül zərbə vur-

İran və Rusiyanın Azərbaycana qarşı ortaq hədəfləri

Azərbaycanın dünya səviyyəsində energetika təchizatında artan rolu qonşularımızı narahat edir...

ran 6 min ədəd PUA istehsal edə biləcək fabriki yaratmağa çalışır və bu zavodda Rusiyanın son bir ildə istifadə etdiyi "Şahed" tipli kamikadze dronlar istehsal ediləcək. İşin daha maraqlı tərəfi budur ki, bu zavod Tataristanın Elabuxa bölgəsində qurulacaq ki, burada da məqsəd Ukraynanın atəş hədəfini Tataristana çevirməkdir.

Bu addımdan sonra İran indi özünü "mötədil" və ya Qərblə hansısa "sövdələşmə" edəcəyinə inanılan ölkə kimi sata bilmir. İran Rusiyanın günahsız ukraynalılara qarşı kampaniyasında fəal iştirak edən əzəzlə ölkələrdən biridir. İllərdir ki, İran Yaxın Şərqi terrora məruz qoyur və öz PUA-larından istifadə edərək, onları İsrailə qarşı atıb, həmçinin Yəməndə Hizbullah, Həmas və Husiləri silahlandırır. Digər tərəfdən, İranın bütün işləklərinə baxmayaraq ABŞ-in hələ də İrana Səddam Hüseyn İraqına davrandığı kimi davranmaması və Tehrana qarşı sadəcə "qulaqbürməsi" ilə keçinməsi maraqlıdır. Bildiyimiz kimi, Səudiyyə Ərəbistanı və BƏƏ, o cümlədən də digər ərəb ölkələri Çinin nüfuz arealına qarşı meyillən-məkdədir. İndiyə qədər ərəb dövlətləri ABŞ-in nüfuz arealında idisə, indi proses Çin "tərəfə sürüşür". ABŞ bu vaxta qədər ərəb coğrafiyasını İsrailə balanslaşdırırdı, başqa sözlə ərəb dövlətlərinin "gözünün odunu İsrailə alırdı". Amma İsrailə ərəb dövlətləri arasında bağlanan "İbrahim Anlaşması"ndan sonra Tel-Əviv münasibətləri yoluna qoy-mağa başladı və ərəb coğrafiyasına - sünni islama aid olan kontingentə "yeni xoxan" lazımdır. Bu rolu isə İran tam layiqiylə yerinə yetirə biləcək yeganə namizəddir. Onsuz da İranın var oluş missiyası hər zaman islam aləminə qarşı "Troya atı" funksiyasını yerinə yetirmək olub. Başqa sözlə, İran ABŞ-a "hürən it"

qismində gərəkdir və Vaşinqton bu "iti" gərəkdii kimi sünni dünyanın içine ikitirlik salmaq, qısıqmaq üçün yaxşı istifadə edəcək. Bu prizmadan baxanda ABŞ-ın İrana toxunmaması, ona xəbərdarlıq qismində qulaqbürmələrini belə anlammaq olar.

Rusiya gəlincə, İran PUA-larından başqa Kreml Moskva-Tehran-Yeni Dehli oxunun yaradılması istiqamətində addımlar atır. Tehran və Moskva azad ticarət haqqında memorandum imzalayıblar ki, bu da iki ölkə arasında əməkdaşlığın daha da inkişafıdır. Bundan əvvəl İranın dəmir yolu infrastrukturunun elektrikləşdirilməsinə sərməyə qoyuluşu və qarşılıqlı ticarətin rəqəmsal tokenə keçirilməsi planları açıqlanıb. Əgər 2020-ci ildə iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsi 2,2 milyard dollar idisə, 2021-ci ildə bu rəqəm artıq 4 milyard dollara çatıb, 2022-ci ildə isə 4,8 milyard dollara yüksəlib.

Rusiya İslam Respublikasının əsas siyasi tərəfdaşına çevrilir. Siyasəti-iqtisadi əlaqələrin inkişafı gənişlənir. Tehran isə açıq şəkildə Çin-Səudiyyə yaxınlaşmasından narahatdır. Səudiyyə Ərəbistanı İranın əleyhdarlarından biridir və enerji təchizatı sahəsində iqtisadi rəqabətlə yanaşı, daha ciddi ideoloji və dini ziddiyyətlər mövcuddur. Əlbəttə, Pekin və Tehran arasında münasibətlərdə qırılma və ya ciddi sürtünmə barədə danışmağa ehtiyac yoxdur, amma müəyyən gərginlik var.

Bundan başqa, Tehran Cənubi Qafqazda özünün əleyhinə olmayan oyunçuların olmasında maraqlıdır, əsas da Rusiyanın. Demək olar ki, İranın Zəngəzur dəhlizinin əleyhinə olduğunu bilməyən yoxdur, amma səbəb yalnız Ermənistanla 40 km-lik sərhədini itirməsi qorxusudurmu? Xeyr! İş burasındadır ki, İranın bö-

yük ümidlər bəslədiyi Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi təhlükə altına düşüb. İran Şimal-Cənub dəhlizinin köməyi ilə öz ərazisi ilə Rusiya Federasiyasına ən böyük idxal qovşağına çevrilmək istəyir.

Ancaq aydındır ki, Qafqazda müharibə Tehranın "möhtəşəm" iqtisadi planlarının qarşısında dayanır. Və onun Türkiyə-Azərbaycan oxunun qələbəsi ilə başa çatması İran üçün qətiyyən sərfəli deyil, çünki bu halda Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi Tehrana düşmən olan qüvvələrin-Türkiyə ilə Azərbaycanın nəzarətində olacaqdır.

Ona görə də iranlılar artıq alternativ yol üzərində - "Şimal-Cənub"-dəhlizinin, amma Azərbaycan ərazisində deyil, Xəzərdən keçən dəhlizin üzərində düşünürlər. Ona görə də indi onlar prezident Putinin Xəzərdə yeni Rusiya limanının tikintisi planının həyata keçirilməsində maraqlıdırlar. Beləliklə, İran istər-istəməz Qafqazda status-kvonu saxlamaq, yəni öz istədiyi tərzdə sülhün və Ermənistanın olduğu şəkildə saxlanılması üçün Rusiyanın müttəfiqinə çevrilir.

Üstəlik, İranın üreyindən dünya enerji mərkəzinə çevrilmək də keçir. Bu barədə hədəfini rəsmi Tehran neft naziri Cavad Oudjinin diliylə hələ 2022-ci ilin sentyabrında bəyan etmişdi. Açıqlamala bildirilirdi ki, İran beynəlxalq bazarlara neft tədarükünə və global enerji təhlükəsizliyini təmin etmək üçün çalışmağa hazırdır.

"Neft və neft məhsullarının əsas istehsalçısı olaraq, biz həmişə beynəlxalq neft bazarında rol oynamağa və global enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasına kömək etməyə hazırıq", - deyir İran xəbər agentliyi "Şana" bildirmişdi. Bundan bir gün əvvəl isə - sentyabrın 4-də İran XİN-nin rəsmi nümayəndəsi Kanani Çafinin açıqlamışdı ki, nüvə sazişi

bağlanacağı təqdirdə Tehran Avropanın enerji ehtiyaclarının çoxunu təmin edə biləcək və dünya enerji mərkəzi funksiyasını öz üzərinə götürməyə hazırdır. Bəs Azərbaycanın təmsalında Avropanın enerji təhlükəsizliyi təmin olunduğu halda, Tehranın səfirliyimizə hücumu gözənilməz idimi? Xeyr!

O halda Azərbaycanın "böyük oynaması"nın cilovlamaq üçün İran nəyə əl atmışdı? Zəngəzur dəhlizinin baş tutmaması və Bakını "Bir Kəmərlə Bir Yol" projesindən ofsaytda qoymaq üçün Tehran Çindən Cənub-Şərqi Asiya və Fars körfəzi ölkələrinə yüklərin daşınması üçün Bəndər-Abbass limanından istifadə etməklə "Qırğızıstan - Özbəkistan - Türkmənistan - İran" nəqliyyat dəhlizinin yaradılması planını işə saldı. Çin belə irimiqyaslı infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi üçün pul ayırmağa hazırdır. KİV-lər Qırğızıstan İqtisadiyyat və Ticarət Nazirliyinin mətbuat xidmətinə istinadən xəbər verir ki, Qırğızıstan və

İran Qırğızıstan Respublikasına Bəndər-Abbass şəhərində torpaq sahəsinin ayrılması məsələsinə baxılması üçün idarələrarası işçi qrupunun yaradılması barədə razılığa gəliblər.

İranın Bişkekəki səfiri Səid Xərrazi ötən bazar günü keçirdiyi mətbuat konfransında "Qırğızıstan açıq dənizə çıxmağa üçün İran limanlarının, o cümlədən Bəndər Abbas və Çabahar limanının imkanlarından istifadə edə bilər", - deyib. Hətta fevralın 6-na olan məlumata görə, Qırğızıstan prezidentinin "Qırğızıstan - Özbəkistan - Türkmənistan - İran" nəqliyyat dəhlizinə qoşulması məqsədilə İrana səfəri gözlənilir. Hərçənd Azərbaycan TransXəzər dəhlizini aktuallaşdırmağa və Mərkəzi Asiya üçün Avropaya açılan pəncərə rolunu oynamağa, İran isə qarşısını kəsməyə çalışır.

Beləliklə, yazılanlardan belə nəticə çıxır:

1. İran Azərbaycanın Avropanın qaz təchizatçısı olmasına qarşıdır və özünü bu rolda görür. Daha dəqiqi, İran da Rusiya da Azərbaycanın dünya səviyyəsində energetika təchizatında artan roluna rəqibdirlər.

2. İranla Rusiya Azərbaycanın Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizində iştirakını əngəlləyir və hər iki dövlət bizim Bir Kəmərlə Bir Yol layihəsində iştirakımızı "Qırğızıstan - Özbəkistan - Türkmənistan - İran" nəqliyyat dəhlizini irəli sürməklə sıfırlamağa çalışır.

3. Son gələn xəbərlərə görə, Rusiya ilə Gürcüstan arasında tikilən tunel magistral başa çatmaq üzrədir. Zəngəzur dəhlizində Rusiyanın maraqlı olması tezisi öz aktuallığını itirir. Çünki Rusiyaya Türkiyəyə çatmaq üçün quru yolu lazımdırsa, Kreml bunu Gürcüstandakı tunel magistral vasitəsilə edə bilər və Zəngəzur vasitəsilə Türkiyənin Azərbaycana, oradan da Mərkəzi Asiyaya açılmasındansa, öz Gürcüstanla Türkiyəyə çatmaqda maraqlı olacaqdır. Necə ki, Rusiyanın Zəngəzur dəhlizinin həyata keçməsi üçün barmağını barmağına vurmaq istəmir. Belə də Rusiyanın Zəngəzur dəhlizində maraqlı olması və bu dəhlizin ona hava-su kimi lazım olması Azərbaycanı sakitləşdirmək, vaxtı uzatmaq üçün aldadıcı gedışıdır.

Ülviyyə ŞÜKÜROVA

9 nəfərlik ailəsi ilə birgə Bakı şəhərində kiryədə yaşayan, Naxçıvan Muxtar Respublikası (MR), Şərur rayonu, Axura kəndində qeydiyyatda olan Şirəliyeva Sürəyya Muxtər qızı tərəfindən “Hürriyyət” qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya, eləcə də Azərbaycan Prezidentinin Naxçıvan Muxtar Respublikası (MR) üzrə səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfliyə müraciət edən şikayətçi deyir ki, Axura kəndində qeydiyyatda olduğu, mərhum həyat yoldaşının atası yurdunda tikilən ailəsinə məxsus ev qanunsuz yollarla satılaraq, pulu mənimsənilib.

Sürəyya Şirəliyeva yazır ki, ali təhsilli mühəndis olan həyat yoldaşı Şirəliyev Heydər Şirəli oğlu 1989-cu ildə iş qəzası nəticəsində başından ağır xəsarət alıb və bundan sonra sağlq durumunda ciddi problem yaranıb. Belə ki, o, həyatının sonunadək şizofreniya xəstəliyindən əziyyət çəkib. Bu səbəbdən, Naxçıvan Psixonevroloji Dispanserdə qeydiyyatda olub və xəstəliyinə görə təcüddə alıb.

Şikayətçinin sözlərinə görə, mərhum həyat yoldaşının şizofreniya xəstəsi olması Məhkəmə Psixiatrik Ekspertizasının 03.02.2018-ci il tarixli, 127 sayılı rəyində də öz əksini tapıb. Bununla belə, Axura kənd icra nümayəndəsi Cəlilov Cabbar Cəlil oğlu 14.02.2003-cü ildə həyat yoldaşının xəstəliyindən istifadə edərək, Şərur 1 sayılı notariat kontorunun notariusu ilə əlbir olaraq, ailə üzvlərinin heç birinin xəbəri və rəsmi razılığı olmadan, Axura kəndindəki evlərini Orucov Vidadi Musa oğluna satıb. “Kənd icra nümayəndəsi bütün kənd sakinləri kimi bizim ailəni yaxından tanıyır və bildirdi ki, Heydər şizofreniya xəstəliyindən əziyyət çəkir. Buna görə də, Cabbar Cəlilovla notarius faktiki olaraq vəzifə saxtakarlığı törətmişlər. Belə ki, Axura kəndində 3939,88 kvadrat metr həyətyanı torpaq sahəsini, içəri-sindəki ev və əşyaları ilə birlikdə, bizim xəbərimiz olma-

“Bizim yaşamaq hüququmuzu əlimizdən alıblar”

Şərur sakini Sürəyya Şirəliyeva: “Ədliyyə nazirinin keçmiş müavini Tofiq Həsənov mənim evimi dələduzluqla ələ keçirib...”

“2005-ci ildə qeydiyyat kitabçasından silinmişiksə, necə olur, 2007-ci ildə oğlum əsgərliyə gedərkən arayış alıb?!”

dan, Orucov Vidadi Musa oğluna satıblar”, - deyən S.Şirəliyeva bildirir ki, bu alqı-satqı müqaviləsi saxta sənədlər əsasında bağlanıb. Belə ki, icra nümayəndəsi Cabbar Cəlilov guya onlara məxus pay torpağını sənədləşdirmək adı ilə mərhum həyat yoldaşını ağ vərəqə imza atmağa razı salıb. Bundan sonra, digər ailə üzvlərinin, hətta həmin vaxt hərbi xidmətdə olan oğlunun adından saxta “razılıq ərizəsi” hazırlanaraq, ev başqasına satılıb.

S.Şirəliyeva deyir ki, həmin vaxt Bakıda yaşadıkları üçün o və ailə üzvləri bu alqı-satqı işindən tənminən 9 il sonra xəbərdar olub. Onun sözlərinə görə, şəxsiyyət vəsiqəsinin vaxtı bitdiyindən, 2012-ci ildə yeniləmək üçün Naxçıvana yola düşüb. Bu zaman məlum olub ki, icra nümayəndəsi Cabbar Cəlilov 2025-ci ildə onu, həyat yoldaşını və övladlarını Axura kəndindəki evlərindən qeydiyyatdan çıxarıb. Nəticədə, məlum alqı-satqı fırıldığı ortaya çıxıb. Şikayətçinin sözlərinə görə, həyat yoldaşının ata yurdu satışa çıxarılma zaman, onun cehizləri ilə yanaşı, evin içərisində olan digər əşyalar da mənimsənilib.

“Mən bu qanunsuzluqlara hüquqi qiymət verilməsi, mülkiyyət hüququmun bərpa edilməsi üçün 12.12.2018-ci

ildə Şərur rayon Məhkəməsinə müraciət etmişəm. Keçirilmiş xətsünaslıq ekspertizasının nəticəsində müəyyən olunmuşdur ki, evin özgəninkləşdirilməsi üçün razılıqla bağlı atılmış imzalar mənə və oğluma aid deyildir. Bununla belə, Şərur rayon Məhkəməsi daşınmaz əmlakla bağlı iddia müddətini təbiiq edərək, 6 icalas keçirildikdən sonra mənim iddiamı ləğv etdi. Beləliklə də, mənim və ailə üzvlərimin nə pozulan mülkiyyət hüququ bərpa olundu, nə də təqsirkarlar cəzasını aldı”.

Hazırda 9 nəfərlik ailə üzvləri ilə birgə evsiz-əşiksiz qaldıqlarının bildiren şikayətçi, yetkili dövlət rəsmilərindən şikayətinin araşdırılmasını və mülkiyyət hüququnun bərpa olunmasını xahiş edir. O, keçmiş icra nümayəndəsi Cabbar Cəlilovun, Şərur rayon 1 sayılı notariat kontorunun keçmiş rəhbərinin və Şərur rayon Məhkəməsinin hakimi Seymur Qarayevin məsulyyətə cəlb olunmasını istəyir.

“Seymur Qarayevin sədrliyi ilə keçirilən məhkəmə prosesi özbaşınalıqla bitdi. Deməli, hakim qarşı tərəfə özünü müdafiə etmək üçün söz haqqı verdi, evi əlindən zorakılıqla alınan mənə isə söz haqqı vermədi. Məhkəməni düzgün aparmadı. Seymur Qarayev ya rüşvət almışdı, ya

qarşı tərəflə hansısa məsələdə sövdələşib deyə mənim işimə düzgün baxmadı. Proses zamanı Cabbar Cəlilov ifadə verən zaman onun dediyi yalanlara münasibət bildirməyimə belə icazə vermədi. O, bütün sənədlər qarşısında ola-ola məni susdurdu.

Yoldaşım şizofreniya xəstəsi olub, oğlum hərbi xidmətə gedən zaman yaşadığım yerdən arayış almışam. Əgər mən o evi çoxdan satmış olsaydım, necə olur ki, mənə yaşayış yerinin təsdiqi haqqında arayış verilib?! Mən bu sualları hakimə vermək istəyəndə məni susdurdu. Yoldaşım 3 ədəd ağ vərəqə qol çəkdirilib və bu səbəbdən də evimə yiyələniblər. Digər məhkəmələrdə sübut olunmuşdu ki, kağızda olan imzaların 1-i yoldaşıma aiddir, digər 2 imza isə başqa şəxslər tərəfindən çəkilib.

Naxçıvanda 2 məhkəmə prosesi yaxşı keçirdi. Hakim Seymur Qarayev hətta mənim başa düşmədiklərimi, imza məsələsini belə açıq-aşkar ortaya çıxartdıqdan sonra, birdən-birə nə tapşırıq gəldisə, nə oldusa fikrini dəyişdi, mənə qarşı qərəzli şəkildə qərarlar verməyə başladı. Hakim Seymur Qarayev öz dili ilə məhkəmədə bildirdi ki, bu imza zərərçəkmişə aid deyil. Sonradan dövlətin hakiminin fikirləri niyə qarışdı, mənə də qaranlıqdır...

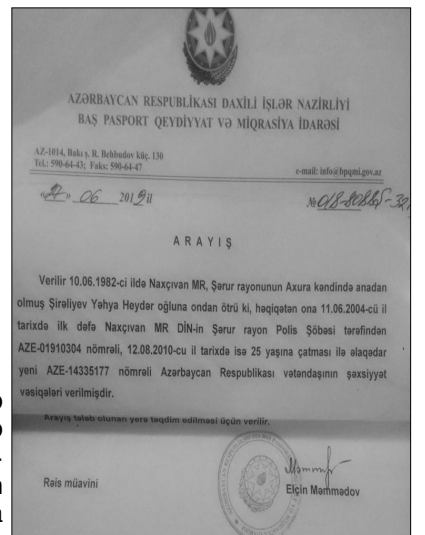
3-cü məhkəmə prosesində hətta mənim vəkilim olan Arif müəllim “uğur qazana bilmərik” deyib yollarını mənimlə ayırdı. Vəkillər Kollegiyasında olmuşam, bütün vəkillərlə yanaşı, öz vəkilim də Seymur Qarayev kimi qarşı tərəfin haqsız olduğunu bildirə də, sonradan fikirlərini dəyişdilər. Vəkilim qəflətən mə-

nim işimdən üz döndərdi.

Naxçıvan Vəkillər Kollegiyasının sədri Kamil Şükürovlə məsləhətləşdiyim zaman o da mənim haqlı olduğumu bildirmişdi.

Şərur rayon prokuroru Rəşad Babayevlə də görüşdüm, başıma gələnləri danışdım. Rəşad Babayev mənə məsləhət verdi ki, məhkəməyə ver...

Evimi mənimsəyən şəxs Orucov Vidadinin həyat yoldaşı Məryəm məhkəmədə izahat verərək bildirdi ki, guya evimin əşyalarını baldızım Bayramova Həbibə və yoldaşımın bibisi qızı Kubra yığıb aparıb. Bunların dediyi kimi, evimi mən və yoldaşım satmışdıqsa, bəs evimin cehizini niyə baldızım və Kubra aparıb?! Mən sizin sayt vasitəsilə Pre-

zidentə və Birinci xanıma müraciət edirəm. Naxçıvan Ədliyyə nazirinin keçmiş müavini vəzifəsində çalışan Həsənov Tofiq Etibar oğlu mənim evimi dələduzluqla ələ keçirib. O, Vidadi Orucovun əmisi oğludur.

Naxçıvan Ali Məclisinin rəhbərliyinə də Seymur Qarayevlə bağlı şikayətimi bildirmişəm. Xahiş etmişəm ki, Seymur Qarayevin apardığı prosesi nəzarətdə saxlasınlar. Hal-hazırda 9 nəfər ailə üzvləmlə birgə yaşadığım mülkdə Şərur rayon Axura kəndində qeydiyyatdayam. Mən və ailəm nə qədər orda-burda qalmalıyıq? Mənim və ailəmin yaşamaq hüququmuzu əlimizdən alıblar.

2005-ci ildə qeydiyyat kitabçasından silinmişiksə, necə olur, 2007-ci ildə oğlum əsgərliyə gedərkən arayış alıb?! Əgər qeydiyyatımız olmayıbsa, necə arayış ala bilmişik?”

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Qeyd edək ki, Sürəyya Şirəliyevanın şikayəti ilə əlaqədar Naxçıvan Muxtar Respublikası (MR) Ali Məclisinə, Daxili İşlər Nazirliyinə və Ədliyyə Nazirliyinə rəsmi müraciət etmişik. Qəzetimizin növbəti sayında sözügedən qurumların mövqeyini dərc edəcəyik.

Yazıda adları qeyd olunan qurumların və şəxslərin mövqeyini də dərc etməyə hazırıq.

Zaman-zaman türk övladına “xər” deyənlər, səfirliyimizə hücum təşkil etməklə bir daha sübut etdilər ki, onların özləri əxlaq, insaniyyət məsələsində tez-tez adını çəkdiqləri dörd ayaqlı canlıdan uzağa getməyiblər.

Bəziləri İranın bu əməlini xəyanət adlandırır. Xeyir, mənim əzizlərim, bu illər boyu davam etmiş, bir gün də dayanmamış rəzalətin kiçik bir epizodudur.

...Əmmaməli lotular, daha dəqiq desək müasir Şeyx Nəsrullahlar kütlənin başını təriqət, məzhəb, şiəlik barədə nağıllarla qata bildilər. İddialarına görə kürreyi-ərzin bütün şiələri işini, gücünü buraxıb, qonşu müsəlman məmləkətlərinə gecə-gündüz narkotik ötürən bu insana bənzər məxluqlara qulaq asmalıdır.

İndi isə bütün müsəlmanlara vəkillik etmək istəyən İranın din dəlləllərinə müraciət edirəm. Onu da bilirəm ki, məzhəb bu müraciətimdən sonra İran kəşfiyyatının rəhbərləri mənim aradan götürülməyim barədə Bakıdakı nöqərlərinə əmr verəcəklər. Nəyi də olmasa ermənilərin Tehrandakı qardaşları qətlir törətməkdə pərgərirlər. Qorxmuram, əksinə sevinirəm, onsuz da yaşadığımı yaşamışam. Ölümümle bir daha ermənipərəst alçaqların necə rəzil məxluq olduqlarını sübut edəcəyəm. Mənə elə bu bəsdir!

Qüdsdən siyasi alver üçün istifadə edən ağalar, onu da bilin ki, bizim Qüdsümüz yer üzündən silinmiş kəndlər, şəhərlərdir. Dağıdılmış üləmə, şəhid məzarlarıdır, qəsdən mürdarlanmış məscidlərimizdir. Onu da artıq bilirsiniz ki, minnətdar Bakı Azərbaycan üçün qurban getmiş qeyrətli yəhudi balasının şərəfinə gözəl abidə ucaldıb. Bu dəqiqənin özündə elə bir azərbaycanlı yoxdur ki, o abidənin qarşısından keçəndə ona ehtiramını bildirməsin, ona məhəbbət dolu nəzərlərlə baxmasın. Elə bir şiə də yoxdur ki, sizlərə lənət oxumasın. Siz bunu istəyirdiniz?

Xurşudbanu Natavanın neçə-neçə qəlbləri sızıldadan növhə və mersiyesi var. Bu gözəl insan özünü həmişə müqəddəs Fatiməyi Zəhranın kənizi sayıb, şəxsi möhüründə də bu əks olunub. İran ayətullahların əziz-giram qardaşları erməni vampirlər onun məzarını dağıdıb. Sümüklerini də ilim-ilim itiriblər, neçə-neçə şəcərəli seydin, üləmanın qəbirləri də alt-üst edilib. İslam ölkəsi, məzhəb, təriqət üçün bundan böyük həqarət olmaz.

Yaxşı, tutaq ki, satqın siyasətbazlar başımızı qatmışdılar,

Xəyanət, yoxsa rəzalət...

Türkün düşməni islamın da düşmənidir, bizim bunlarla sözüümüz tutmaz

key vəziyyətdə idik. Hamıya nüsxəbəndlik edən İran ayətullahlarının birində niyə birçə misqal kişilik çatmadı ki, bütün şiələri cihadla ayağa qaldırıb canilərə layiqli cavab versin? Axarlı-baxarlı məskənlərin, gözəl imarətlərin, kəndlərin işğalı İranın din dəlləllərinə əl verirdi. Məhz onların təhriki və əmri ilə İrandan minlərlə marqinal, milli, dini simasını itirmiş şərəfsiz Qarabağa soxuldu, əllərinə nə gəldi söküb apardılar, adi məhəccərdən tutmuş dəmir qapılara, dam örtüklərinə qədər. Erməninin düşmənciliyini başa düşmək mümkündür, amma bu misilsiz qəret və soyğunçuluğa izah tapmaq olmur. Axı oranın dini rəhbərlərinin xeyir-duası olmasaydı hansı müsəlman qonşusunun yiyəsiz mülkünə soxulub qəretlə məşğul olardı?

Ermənilərə nökrəklik etməklə özünü gözəndə salan İran irticası düşünürmü ki, nadan siyasəti ilə İranı bir dövlət kimi iflasa doğru sürükləyir. XXI əsrdə sünni-şiə, təriqət, məzhəb söhbətləri ilə ağ güneyə çıxmaq qeyri-mümkündür. Millətçiliyi Firdovsinin məşhur “Şahnamə” əsərinin fantasmaqoriyası üzərində qurmaq heç nə vəd eləmir. Farsın qürrələndiyi Əhaməniş imperiyasının tarixini yaxşı bilirəm. Onu da bilirəm ki, bir ovuc makedoniyalı İsgəndərin başçılığı ilə çətin anda ortaya üç yüz minlik ordu çıxara bilən dövləti süquta uğrattı. İsgəndər kimi hərbi dahisini daima vahiməyə salan isə Midiya cəngavərləri idi. İssa, Qavqamela vuruşlarında ümumi ordu məğlub olsa da, onlar

kişi kimi vuruşub zəhmli falanqanı yara bilmiş, vətənlərinə qayıtmışlar. Müsəlmanların isə hücumları Sasani dövlətinin necə çürük bir ideologiya üzərində bərqərar olduğunu göstərdi. O boyda nəhəng imperiya ümumi sayı heç otuz minə çatmayan müsəlman qonşusunun qarşısında diz çökdü. Hökmüdarları qızlarına, bacılarına evlənen xanədanların aqibəti çox acınacaqlı oldu.

Sonralar Fərat sahilindən tə Dərbəndə qədər uzanan ərazilərdə nələrin baş verməsindən heç nə yazmıram, buna lüzum da yoxdur. Sadəcə olaraq bunu bilmək vacibdir ki, rus kazaklarına mehtərlik edən Rza Pəhləvi hakimiyyətə gələndə qədər göstərdiyim ərazidə tarixi ancaq türk balaları yazıblar. Avamları aldatmaq üçün İran millətçiləri tez-tez bizlərə, sizin bütün görkəmli şəxsiyyətlər əsərlərini fars dilində yazıblar, deyirlər. Tutarlı cavablar vaxtılı-vaxtında verilib. Amma indi bəzi bilməyənlərə izah etməliyəm ki, Romanın süqutundan tə XVIII əsrin sonuna qədər Avropanın bütün alimləri, görkəmli şəxsiyyətləri əsərlərini latın dilində də yazıblar. Fransız dili nə az, nə çox düz iki əsr Avropada rəsmi diplomatiya dili sayılıb. Bu dil, qərinələr boyu Avropanın ən təmtəraqlı saraylarında dəbdə idi. Hal-hazırda ingilis dili bütün dünyada hökmfərma deyilmi?

Oktyabr çevrilişindən əvvəl bizim doğma vətənimizdə danışanda Hafizə, Sədiyə, Firdovsiyə istinad etmək insanın savadlılığına dəlalət edirdi.

Mədəniyyət, təhsil sahəsin-

də ab-havanı bizim fədakar maarifçilər dəyişdirdilər. Rəhmətlik Sabir ölməz şiəri ilə fars təsirli ədəbiyyatla yeni ədəbiyyat arasında elə uçurum açdı ki, daha heç kim onu adlamayacağı cürət də etmədi.

Mən İran üçün necə “badaşgöz” oldum

90-cı illərin əvvəlləri keşiş-mason dünyasının şərq üzərinə növbəti hücumu güclənəndə, mən sidq-dillə Səfəvilər yurdunun müdafiəsinə qalxdım. İslam təmayüllü qəzetlər məqalələrimi çap edirdilər. Yazılarımın İran radiolarında tez-tez səslənməsi barədə də eşidirdim. Müxtəlif tədbirlərdə iştirak etmək üçün İran səfirliyindən bəzən dəvətlər alırdım. Əl-qərəz, çox keçmədi ki, “aşkar oldu xəlvətdəki!” Qarabağda baş verənlər barədə ətraflı, dəqiq məlumatlar alandan sonra, mən necə mənfur bir qüvvə ilə təmasda olduğumu anladım. Bu vəziyyətdən çox-çox əvvəl də fars irticaçıların azərbaycanlıların başlarına açdıqları oyunlardan xəbərdar idim.

Amma etiraf edirəm, heç vaxt təsəvvür edə bilməzdim ki, başı əmmaməli, yüksək rütbəli din xadimləri uşaq, qoca, qadın qatillərini bağırıqlarına basacaq, mehrablarımızı mürdarlayanlara hər dürlü yardım edəcəklər. Şovinizm zəhəri bunların beynlərinə elə sirayət edib ki, Allaha da, rəsuli xudaya da, şəriyyətin bütün əhkamına da xəyanət etmələrini vəclərinə də almırlar. Elə bu günlərdə bizim soydaşların yaşadıqları mahalda zəlzələ baş verir. Qocalar, uşaqlar, bimarlar qışın bu vaxtında qalırlar

xarabalıqlar içində. Əmmaməli vampirlər bu ağır məqamda kömək əlini uzadanlara mane olurlar. Şiəlik, məzhəb sözsöhbətini ortalığa atanların özləri iblisə, keşiş-mason mərkəzlərinə qulluq etməirlərmi? Cavab verirəm edirlər, özü də sidq-dillə!

İranın başqa xalqlarına yuxarıdan aşağı baxmağı adət etmiş fars ağalar, qürrələndiyiniz bütün memarlıq incələrinin hamısı türk mənşəli xanədanların səltənət sürüdüüyü illərdə yaranıblar. Nə Əhamənişlərdən, nə də Sasaniyərdən ortada fəxr ediləsi bir abidə yoxdur. İndi də poeziyadan danışaq. Fars şiərinin karvanbaşısı Rudəkiden başlamış məşhur Hafizə, Sədiyə kimi bütün şairlərimizin yaradıcılığını mən, Şəhriyarın “Heydərbabaya salam” əsərinin bir misrasına, cəfəkeş Sabirimizin bir beytinə dəyişməyəm.

Bəlkə deyəsiniz ki, Şərq musiqi elminin nəhəngləri Səfiəddin Ürməvi, Əbdülqadir Marağı türk oğlu olmayıblar! Tiryəkdən məst olanların zövqünü oxşayan İranın yeknəsəq “muğamı” hara, Azərbaycanın coşqun, nikbin, melos zənginliyi ilə dünya bəstəkarlarını heyran edən muğamı hara? Bəlkə deyəsiniz ki, dünyanın şöhrətli muzeylərində göz bəbəyi kimi qorunan əfsanəvi miniatürləri Təbriz rəssamları yox, İsfahan lotuları çəkiblər. Qorxursunuz, bütün həqiqətlərin üzə çıxması sizin üçün ölüm hökmüdür. Elə buna görə də, bütün arxivləri qırıx qapının arxasında saxlayırsınız. Nə qədər çabalasanız da səmərə olmayacaq, çünki, qəza-qədr qələmi artıq sizin fətfanızı verib.

Unutmayın ki, Səfəvi-Qacar kişilərinin sayəsində İran dünya xəritəsində qaldı. Xaç-pərəst köpəklərinin köməyi ilə İranın taxt-tacına sahib olmuş fars Pəhləvilərin miskin taleyinə baxın, ata ilə başlanan səltənət oğulla bitdi. Bu sizlərə bir şey demir?

P.S. Televizorda bizim üreyimizdə dərin nifrət və ikrah hissi oyadan vəziyyə göstərilir. Öyinlərdə rəsmi-keçid münirdləri ilə İranın zabidləri sıyıraqılinc bir cənazəni müşayət edirlər. Yüksək hərbi ehtirama layiq görülen şəxs bizim səfirlikdə həlak olmuş zabitimizdir. Rəzalətə, şərəfsizliyə baxın, həm zabitimizi qətlə yetirirlər, həm də hərbi ehtiram göstərilir. Əsl fars riyakarlığı, əsl fars nakişiliyi budur. İranın din xadimləri bu üzlə durub hələ bizə vəkillik də eləmək istəyirlər.

Firuz HAŞIMOV

Kamranın Vətənə sevgi payı

Kamran Rasim oğlu Əliyev ikinci Qarabağ müharibəsində Vətənin müqəddəsliyinə tapınmaqla onun bütövlüyü naminə canından keçməyi bacardı. Elə Kamran kimi minlərlə gəncin qəhrəmanlığı sayəsində 44 gün çəkən haqq savaşımızın sonunda xalqımız 30 il əsir düşən öz də-

də-baba torpaqlarını yağı pəncəsindən xilas etdi.

19 yaşında şəhidliyi Vətən sevgisindən başlanan Kamran Əliyev Lənkəran rayonunun Aşağı Nüvədi qəsəbəsində dünyaya gəlib. Çox qısa, amma mənalı, şanlı-şöhrətli ömür yaşayan elin qəhrəman oğlu cəbhə bölgəsində doğma Azərbaycanın keşiyində durur. Daim nümunəvi xidməti ilə fərqlənir, qatıldığı təlimlərdə əla döyüşçü keyfiyyətləri nümayiş edir. Həm də igid əsgəri yağı düşmənin ədalətsiz təcavüzü, əzəli yurd yerimiz Qarabağın işğalı bir an belə rahat buraxmır. Yağıya bütün bunlara görə layiqli dərs verməkdən ötrü döyüş meydana atılmaq üçün alışıb, yanırdı.

Nəhayət ki, Kamranın həqiqi hərbi xidmətinin başa çatmasına 3 ay qalmış, 2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistanla Azərbaycan arasında müharibə başlanır. Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ordumuz düşmənin üzərinə hücumla keçir. Vətəni öz qanı bahasına yaşatmaq üçün birinci gündən ağır savaş meydanına girən qeyrətli oğullardan biri də əsgər Kamran olur. Ordumuz ilk gündən erməni diğalarına sarsıdıcı zərbələr vurmaqla böyük inamla qələbəyə doğru irəliləyir. Nəticədə düşmən hər saat xeyli canlı qüvvə, texnika itirərək təşviş içərisində qaçır.

Kamran oktyabrın 12-də Xocavəndin azadlığı uğrunda da son damla qanına qədər döyüşür. Aldığı qəlpə yarası nəticəsində şəhadətə qovuşması Xocavəndə qələbə bayrağımızın ucaltmasına səbəb olur.

Şəhidin anası Elnarə Abbasova deyir: "Oğlumun uşaqlıqdan Vətəninə böyük sevgisi vardı. Azərbaycanımızın müqəddəs parçası olan Qarabağın işğalı onu çox narahat edirdi. Vaxtı çatana kimi, həqiqi hərbi xidmətə yola düşdü. Xidmətdə olduğu 1 il 3 ay müddətində əsgərlərin, zabitlərin hörmətini qazanmışdı. Mən onun şəhid olacağını yuxumda da görmüşdüm. Bilirsiniz, müharibə başlamışdı, ailələr, xüsusən də analar çox narahat idi. Sonuncu dəfə danışanda hər şeyin yaxşı olduğunu söylədi. Müharibə ilə bağlı heç nə demədi, ancaq əhvalımızı soruşdu. Hələ hərbi xidmətə getməzdən əvvəl deyirdi ki, ana, mən də Mübariz İbrahimoğlu kimi olacağam. İgid balam müharibədə Mübarizin istifadə etdiyi silahla döyüşürdü. Biz razı olmasaq da onun istəyi müharibədən sonra hərbi qalmaq idi. Amma ömür vəfa etmədi, tək Vətən sağ olsun.

Kamran "Vətən uğrunda", Füzulinin, Xocavəndin azadlığına görə medallara layiq görülüb, xatirəsinin bulaq inşa edilib... O, şəhid olana kimi mənim oğlum idi, indi bütün Azərbaycan xalqı onunla qürur duyur".

Zəfər ORUCOĞLU,
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Transyağlar - bu ifadəyə son vaxtlar kütləvi informasiya vasitələrində tez-tez rast gəlmək olur. Hər şeyə laqeyd olmağımızdanmı, yoxsa başımızın daha ciddi işlərə qarışmasındanmı, bəlkə də bu sözün ilk yarısını tutan xoşagəlməz mənə tutumundanmı - hansisa səbəbdən bu olduqca vacib mövzuya o qədər də diqqət etmirik.

Həsət RÜSTƏMOV

Transyağ, yoxsa zəhər?!

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı həyacan təbili çalır...

Vəziyyət isə belədir: Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) bu yaxınlarda sənaye yolu ilə əldə olunan transyağ turşularının qida kimi istifadəsini bütün dünyada tamamilə qadağan etməyə çağırırdı. Həmin çağırışda daha sonra qeyd edilirdi ki, dünyada hər il yarım milyon insanın erkən ölümünə səbəb məhz süni yolla əldə olunan, əslində normalda duru halda olan bitki yağlarının hidrogenləşdirilməsi yolu ilə alınan və beləliklə də adi otaq temperaturunda bərk halda olan transyağların qida kimi istifadə olunmasıdır.

Bəs bu trans yağ - elmi adı ilə desək, süni transyağ turşuları ilə biz məişətdə necə və harada qarşılaşırıq? Bu məsələ isə müxtəlif dünya ölkələrində fərqlidir. Məsələn artıq 2020-ci ilədək dünyanın 58 ölkəsində bu yağların istifadəsi ya tamamilə qadağan olunub, ya da ciddi şəkildə məhdudlaşdırılıb. Bunlara ABŞ, Kanada, Latviya, Sloveniya aiddir. Əksər Asiya ölkələri, Cənubi Amerika və təbii ki, Afrika ölkələrində isə hələ də bu zəhərli yağlar sərbəst şəkildə istifadə olunur. Amerikanın səsi radiosunun ÜST-nin bu hesabı ilə bağlı yaydığı məqalədə Azərbaycanın da adı bu qorxunc siyahıda bilavasitə qeyd edilib. (yazının linki WHO Calls for Removal of Trans Fat in 2023 (voanews.com) <<https://learningenglish.voanews.com/a/who-calls-for-removal-of-trans-fat-in-2023/6930755.html>>)

Elə həmin yazıda qida və sağlamlıq ekspertlərinin fikrinə əsaslanaraq, o da bildirilib ki, əgər bütün dünyada bu zəhərli yağlar qadağan edilse və istifadəsi dayandırılarsa 2040-cı ilədək - 17 milyon insanın vaxtından əvvəl infarktdan, insultdan və xərşəngdən ölməsinin qarşısı alına bilər. Bəli 17 milyon insan - hardasa bizim ölkə əhalisinin iki qatı qədər insan xilas edilməsini gözləyir. Bir qədər əvvəlki sualın cavabına gəldikdə isə, konkret olaraq biz bu zəhərli yağlarla belə demək mümkündürsə, tamamilə iç-içə yaşamaqdayıq. Onlar hər yerdədir: kərə yağı, kərə ətirli yağ və s. adı altında ərzaq mağazaları vitrinlərində, bütün hazır satılan un məmulatlarında, şirniyyatlarda, peçenyelərdə, vaflilərdə, kartof çipsilərdə və həmçinin yağda qızardılmış yeməklər bişirilən restoran və qida hazırlanan bütün hər yerdə. Bəs niyə bu süni trans yağlar belə geniş yayılıb? Əsasən ona görə ki, nisbətən ucuzdur və qida məhsullarının daha uzun müddət "təzə" qalmasını təmin edir. Başqa cür desək ərzaq məhsullarının "raf müddəti"nin uzun olmasına, beləliklə də satışda problemlərin olmamasına səbəb olur. Problem isə əlbəttə ki, bir müddət sonra insanların səh-hətində özünü göstərsə də bu ba-

rədə heç kim danışmır. Məsələnin maraqlı tərəflərindən və bu yağların qida kimi istifadəsinin əleyhinə olan ən bəsit arqument isə məhz burada gizlənib. Uzun müddət xarab olmamaq o deməkdir ki, ərzağı xarab edəcək mikroskopik canlılar - bakteriyalar bu qidalara yaxın düşmürlər. Yəni, Allahın onlara verdiyi qabiliyyət sayəsində bizdən fərqli olaraq xarici görünüşə aldanmırırlar.

Yeri gəlmişkən onu da qeyd etmək lazımdır ki, heyvanın südündə və ətində rast gəlinən təbii trans yağ turşuları (məsələn kərə yağının tərkibində olan) və ya başqa cür desək doymuş yağlar artıq elmi dairələrdə əvvəlki populyarlığına qayıdıb. Əksər tədqiqatlar təbii yağların orqanizm üçün mühüm əhəmiyyətini təsdiq edir. Süni trans yağlar isə kimyəvi tərkibinə görə heyvan mənşəli bu natural yağlardan tamamilə fərqlidir. Yəni insan yağa olan tələbatını heyvan mənşəli yağla təmin etməlidir, süni yolla - hidrogenləşdirilmiş bitki yağlarından isə var gücü ilə uzaq qaçmalıdır.

ÜST-ün çağırışı ilə əlaqədar əsas məsuliyyət isə ölkəmizdəki qanunverici və icra hakimiyyətinin üzərində düşür. Daha çox ləngimədən süni transyağların qadağan edilməsi və qida sənayesindən çıxarılması, beləliklə də xalqımızın bundan daha artıq zəhərlənməsinin qarşısının alınması üçün fəaliyyətə başlamalı, müvafiq qanun qəbul edərək icraya yönəldilməlidir.

Sonda vətəndaşlarımız üçün Amerika Ürək Assosiasiyasının (AHA) tövsiyələrindən bir neçəsini xatırlatmağı özümə borc bilərəm:

Tərəvəz, meyvə, tam taxıllı qidalar, az yağlı qoyun və mal əti, balıq, quş əti, ləpələr (qoz, fırdıq və s.) yeyin. Qırmızı ətə, hətta təbii olsa belə - şəkərli qidalara və içkilərə (bura mürəbbələr də aiddir) limit qoyun. Yalnız natural yağlar istifadə edin - təbii kərə yağı və duru halda olan bitki yağları, əsasən də Zeytun yağı.

Hidrogenləşdirilmiş yağları isə mətbəxinizə buraxmayın, tərkibində bu cür yağ olan heç bir ərzaq istifadə etməyin və evdə kənarda dərin qızardılmış heç bir şey yeməyin! İlk növbədə uşaqlarınızı bu zəhərli yağlardan uzaq saxlayın!

“Ümüd edirdik ki, Mübariz Əkbərov qanunsuzluqlara son qoyar, amma...”

Alya Təmrazova: “Vəkilin bu “oyunu” açıq şəkildə göstərir ki, məhkəmə kimlərsə tapşırığı nəticəsində qətnamə qəbul ediləcək”

Bakı sakini 17 fevralda keçiriləcək məhkəmə prosesinin nəzarətdə saxlanılması üçün Prezident İlhamə Əliyevə müraciət etdi

Bakı şəhər sakini, Səbail rayonu, Bünyad Sərdarov küçəsindəki 17 sayılı binanın 22-ci mənzilində yaşayan Təmrazova Alya Həsən qızı tərəfindən “Hürriyyət” qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə, Ədliyyə naziri Fikrət Məmmədova, Ali Məhkəmənin sədri Ramiz Rzayevə, Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin sədri Mübariz Əkbərova müraciət edən şikayətçinin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

“2023-cü il, fevral ayının 3-də Bakı Apellyasiya Məhkəməsinə cavabdeh Həsən Çingiz oğlu Sultanzadənin mənim ata evimdəki qeydiyyatına xitam verilməsi ilə bağlı hakim Məmməd Məmmədovun sədrliyi ilə məhkəmə iclası təyin edilmişdi. Lakin əks tərəfin hakimi məhkəmə

iclasına 7 dəqiqə gecikdi. Hakim ona iradını bildirdəndən sonra, ondan order təqdim etməsini xahiş etdi. Bu zaman məlum oldu ki, vəkil Afət Qaziyeva orderi Səbail Rayon Məhkəməsinə yazıb, özü isə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinə gəlmişdi. Bu səbəbdən, məhkəmə təxirə salındı. Amma mənim 3 fevral məhkəməsinin təxirə salınmasından xəbərim var idi. Həsən Sultanzadə (oğlu - müə.) həmişəki kimi “quşlaşmışdı”, yəni o, bir neçə gün əvvəl bu barədə tanışına bildirmişdi. Yanvarın 11-də mən vəkilmə birlikdə cənab Mübariz Əkbərovun qəbulunda olarkən ona xəbər verdim ki, Həsənin ətrafı genişdir, həm pulu, həm də əlaqələri var. Belə ki, 19 sentyabr 2010-cu ildə baş vermiş cinayətlərlə bağlı o, hamıya demişdi ki, “məni Kamaləddin Heydərov Mahir Muradov və Fuad Ələsgərova tapşırıb”. 20 fevral 2014-cü ildə 9-cu polis bölməsinin təhqiqatçısı Fazil Mahmudov

və digərləri məni kücdən oğurlayan zaman Həsənin öz maşınında oturub seyr etməsini mən, qonşular və ətrafdakı sürücülər görmüşdük.

Görəsən, 3 fevralda Həsənin məhkəmənin təxirə salınacağından əvvəlcədən necə xəbəri olub? Həsənin və onun vəkili “oyunu” göz qabağındadır. Bu, bir daha sübut edir ki, məhkəmə növbəti “oyuna” hazırlaşır.

Bəs, bunlara kimlər şərait yaradır? Axı, mən və vəkilm Mübariz müəllimin qəbulunda olarkən ona xəbədarlıq etmişdik ki, neqativ hallara yol verilməsin. Hətta cənab Prezidentə, Ədliyyə naziri Fikrət Məmmədova, Baş prokuror Kamran Əliyevə, Məhkəmə-Hüquq şurasına bu məhkəmə prosesini nəzarətə götürmək üçün ərizələr, teleqramlar göndərmişəm. Lakin vəkili bu “oyunu” açıq şəkildə göstərir ki, məhkəmə kimlərsə tapşırığı nəticəsində qətnamə qəbul ediləcək.

Bundan əvvəl İman Nağıyev məhkəməni bazara çevirmişdi, ümüd edirdik ki, Mübariz müəllim Apellyasiya Məhkəməsinə baş vermiş qanunsuzluqlara son qoyar, amma...

Cənab Prezident!

Sizdən xahiş edirəm ki, 17 fevral 2023-cü ildə, saat 17:00-da hakim Məmməd Məmmədovun sədrliyi ilə keçiriləcək məhkəmə iclasını ciddi nəzarətə götürəsiniz”. Xatırladaq ki, bir neçə il əvvəl ölkə mətbuatı Fövqəladə Hallar Nazirliyinin işçisi Murad Usub oğlu Sultanzadə və Gömrük Komitəsinin müstəntiqi Həsən Çingiz oğlu Sultanzadənin doğma anası Alya Təmrazovanın mənzillərini və şəxsi əşyalarını ələ keçirmək məqsədilə qanunsuz - məhkəmənin qərarı olmadan polis və hakimlərin iştirakı ilə onu küçədən oğurladaraq Maştağadakı 1 sayılı Psixiatriya xəstəxanasına yerləşdirdikləri bildirilirdi. “Amma hakimlərin rəyi əsasında mənim tam sağlam olduğum təsdiqlənib”, - deyərək Alya Təmrazova həmin vaxt məhkəməyə müraciət edib.

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

“Rövşən Rzayev dedi ki, siza ev verəcəyik, amma sözünə əməl etmədi”

Şəhid xanımı illərdir ev növbəsində olsa da, onlara ev verilmədiyini bildirir

Bakı şəhəri, Lökbatan qəsəbəsinin sakini Yaqubova Cəmilə İsrail qızı tərəfindən “Hürriyyət” qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şəhid xanım deyir ki, illərdir ev növbəsində olsalar da, ona ev verilmir:

“Mən, Yaqubova Cəmilə İsrail qızı, yazaraq sizdən xahiş edirəm ki, səsimi lazımi orqanlara çatdırasınız.

Yoldaşım, baldızım və qızım Birinci Qarabağ müharibəsində mülki şəhid olublar. Hal-hazırda yaşayış yerim olmadığından, bacımın yanında məskunlaşmışam. Qızımın da ailəsi dağılıb, o da 2 uşaqla mənim yanımdadır.

Bizə ev düşür, amma hansısa səbəbdən illərdir verilmir, gecikdirilir. “Qacqınkom” rəhbəri Rövşən Rzayev

və idarədə yüksək vəzifədə işləyən Eldar Zeynalov (Azərbaycan Respublikası Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi Aparatının rəhbəri - müə.) bizə söz vermişdilər ki, evlər paylanılanda sizə də ev verəcəyik, amma sözlərinə əməl etmədilər. illərdir ev ala bilmirik, bizdən sonra növbəyə yazılanlar evlə təmin olunub, biz hələ gözləyirik. Ürəkəçən bir cavab da yoxdur”.

Cəmilə xanımın müraciətinə cavab tapmaq üçün Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsində Məskunlaşma, miqrasiya, məşğulluq və status şöbəsinin keçmiş müdir müavini, 29.08.2018-ci ildən bu günədək Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi Aparatının rəhbəri Eldar

Zeynalovla əlaqə saxlamağa çalışdım. Çox təəssüf ki, çoxsaylı cəhdlərimizə rəğmən, cavab ala bilmədik, zənglərimiz cavabsız qaldı.

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Bu, bir iddiadır. İddiyanın nə qədər doğru və yanlış olduğunu biz deyə bilmərik. Odur ki, yazıda adları çəkilən şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Eldəniz QULİYEV

Təzadlı realıq

Nə qədər qəribə səslənsə də, bəzən mənəvi və etik dəyərlər insanın qarşısını kəsən keçilməz səddə çevrilir. Hərçənd əksinə də olur, - mənəviyyatsızlıq hər-hansı məqsədə, yaxud mənsəbə çatıb - yüksəlmək üçün “nərdivan” funksiyasını daşıyır. Parodoksdurmu? Əlbəttə.

Diqqət edin: öz Konstitusiyasını, qanunlarını və ədalət hissini uca tutan, dərk edən və bu anlayışın demokratik mahiyyətini göz-bəbəyi kimi qoruyan kifayət qədər mütərəqqi ölkələr vardır. Belə ölkələrdə hökumət, parlament, məhkəmələr, media və ictimai təşkilatlar qanunların aliliyini ciddi şəkildə təmin edirlər. Bu səbəbdən də həmin ölkələrdə mənəvi və etik mühit sağlam, ürəkəçən və pozitiv olur; əhalinin mənəvi - etik səviyyəsi isə yüksələn xəttlə inkişaf edir.

Belə mühitdə insanın mənəvililiyi və etikası cəmiyyətdə ona və ailəsinə hörmət, etibar formalaşdırır, ən əsası, əmək karyerasında əlavə üstünlüklər yaradır. Yəni ölkənin hər bir vətəndaşı anlayır ki, yaşadığı məkanda mənəvi və etik dəyərlər insanın bacarığı, istedadı, savadı və təcrübəsi qədər, bəlkə ondan da artıq əhəmiyyət kəsb edir.

Mənəviyyatsız adamlar isə, müvafiq olaraq, cəmiyyət tərəfindən, o cümlədən tanışları, dostları, həmkarları, qonşuları, qohum-əqrabalrı tərəfindən çeşidli tənqidlərə, təcrid və qınaqlara məruz qalır. Sırr deyil ki, ictimaiyyətin bu sayaq neqativ münasibəti fonunda mənəviyyatsızlıqla heç bir sahədə uğur qazanmaq olmaz. Başqa sözlə, nəfsinin köləsinə çevrilmiş, əxlaqi-mənəvi dəyərlərə sahiblənməyən birisi, heç vaxtla yüksək mənsəbə çatıb bilməz. Çatsa belə, qazanılan “uğur”-un ömrü çox qısa olar. Təbii ki, belə məmləkətlərdə mənəvi və əxlaqi pozuntular nadir hallarda baş verir və onların mənfi təsiri də ölkə həyatında, xalqın rifahında kəskin şəkildə duyulmur.

* * *

Ancaq hər hansı bir ölkədə qanunların aliliyi təmin edilmərsə, qanun pozuntuları, məmur özbaşınalığı, haqsızlıqlar qınanılmırsa, cinayət törədənlər təqib olunmursa, parlament və məhkəmələr müstəqil deyilsə, insanın mənəvililiyi və digər qiymətli xüsusiyyətləri qiymətləndirilmərsə, heç şübhəsiz ki, orada Ana Yasanın və digər qanunların demokratik və ədalətli olmasının heç bir əhəmiyyəti yoxdur. O zaman mənəvi iqlim qarışıq, əhalinin əhval-ruhiyyəsi, mənəviyyəti və etik durumu bulanıq, həyatın keyfiyyəti və səviyyəsi isə aşağı olacaqdır. Təəssüf ki, məhz belə ölkələrdə qeyri-mənəvi üsullarla hər hansı bir məqsədə çatmaq, nəinki asan, hətta yeganə vasitədir.

Məmurların və səlahiyyət sahiblərinin mənəvi deqradasiya prosesinə uğramalarının qarşısı alınmırsa, proses bəd xəssəli iş kimi, öz axarıyla artar və dövlətin bütün strukturları yoluxucu korrupsiya xəstəliyinə tutulur. Rüşvət, korrupsiya, büdcənin talan edilməsi, dövlət əmlakının və təbii sərvətlərin mənimlənməsi, inhisarçılıq, tayfəbazlıq, vəzifə alveri və sair bu kimi qanun pozuntuları get-gedə həyatın bütün sferalarına yayılır. Nəticədə, ölkədə mənəvi iqlimin degenerativliyi şiddətlənir, cəmiyyətdə, habelə məişətdə sosial konfliktlərin, cinayətlərin, intihar və digər faciələrin sayı artır. İqtisadiyyat, maarifçilik təşəbbüsləri, incəsənət, mədəniyyət və digər sosial sahələr zəifləyib bəsirləşir, cəmiyyətdə siyasi, dini və mülki qütbləşmələr sərtləşir. Belə ölkələrin əhalisi hər gün şahidi olduğu haqsızlıqlardan, kriminal hadisələrdən, günahsız insanların həbsindən, od tutub yanan qiymətlərdən, kredit borcları və s. olaylardan tənə gəlir və ürəyindən durmadan hakimiyyəti lənətləyir. Hər şeydən rəncidə düşən belə toplum daim öz taleyindən narazı, küskün olur, ictimai işlərə qarşı biganəlik göstərir və özlüyündə hər hansı mübarizə, yaxud müqavimətin mənasız olduğu qənaətinə gəlir. Vəziyyət belə davam etdikcə, əhalinin böyük bir qismi ölkədə mənəviyyatsızlığın mənəviyyatdan daha əlverişli olduğuna inanır, nəhayətdə, istər-istəməz mənəvi və etik xüsusiyyətlərini itirir, süstləşir və... təcridən rəzil kütləyə çevrilir.

Ən acınacaqlısı isə, son zamanlar bu sayaq neqativ proseslərin məhz bizim ölkədə - Azərbaycanda baş verməsidir...

Mən optimist adamam, inanıram ki, xalqımız bu bələdan xilas olacaq və buna həyatını mənəvi və etik dəyərlər üzərində qurmağı bacaran, bu dəyərləri öz şəxsi maraqlarına qurban verməyən fədakar, nəcib və aydın İNSANLARIN sayəsində nail olacaqlar!..

09 yanvar ayında (2023) səhər oyan-dım, axşamdan yağan qar davam edirdi. Pəncərəm üzünü Zeytun bağına açılırdı. Kababçılara satılan Zeytun ağacları qar yorğasına bürünmüşdü. Çox erkən oyanan quşların nə uçuşu görünürdü, nə də səsləri eşidilirdi. Soyuğu duyan quşlar yuvalarından çıxmaq istəmirdilər. Həyat qapılarında "gecələyən" maşınlar yaxın duran yox idi. Küçələr "dincəlirdi". Bir azdan ətrafda insanlar görünməyə başladı, uşaqlar valideynlərin əlindən çıxıb qar topası oynamağa girişirdilər, onlar neçə vaxtdı qar həsrətini yaşamışdılar. Uşaqlığıma xatırladım. Evdən çıxıb məktəbə qədər qar topası oynayırdıq. Elə də qalın geyimimiz yox idi - üst başımız ıslanırdı. Boş siniflərdə (birinci növbənin dərsləri qurtarırdı) odun yandıran peçlərin ətrafında isinirdik. Ötən əsrin 50-60-cı illərində qış da, qar da tələsirdi. Biz isə uşaqlığımızdan uzaqlaşmaq üçün tələsirdik.

Allahverdi Eminov

Qar hələ də yağır, uşaqlar "qar topasından" yorulmur, heç yerə tələsmirlər.

İş otağıma tələsirəm yazı masamın arxasında otururam, nəse yazmaq istəyirəm, amma fikrimi cəmləşdirmək ovqatım yoxdur, qələm əlimdə titrəyir. İki - üç günün qəzetləri qarşımdadır: "Hürriyyət", "525-ci qəzet", "Ədalət" (bircə "Təzadlar" yoxdur, hələlik nəşrini dayandırmışdır). Bu qəzetlərlə uzun illərdir əməkdaşlıq edirəm, yazılarımı çap edir, məni sevindirir, eyni zamanda təsəlli verirlər. Həm elmi, həm bədii, həm də publisist yazılarım işıq üzünə görünür. Bu nəşrlərin baş redaktorlarına (Vüqar Məmmədov, Rəşad Məcid və Asif Məmmədli - Mərzili) minnətdarlığımı bildirirəm, onlar qələm adamının əməyini qiymətləndirirlər, çünki peşəkar qəzetçilər - jurnalistlərdir... Saata baxıram, böyük əqrəb tələsir, kiçik əqrəb onun dalısınca "sürünür".

Qar yağır, bu qarın altında Həzi yatır, Mehdi yatır, Mubəriz yatır. Görəsən bu igidlər üşüyürmü?

Qar yağır, bu qarın altında şəhidlərimiz uyuyur. "Hürriyyət-i" verəqləyirəm. Həqiqəti ya-

Ölüm ayağında düşüncələr...

zan, obyektivliyini həmişə gözləyən bu qəzetdə "Dianetika" elmi barədə iri həcmli məqaləmi (10 və 17 yanvar) bir də oxuyuram bir kənar oxucu həvəsində, sanki ilk yazımdır. Növbəti həftəni intizarla gözləyirəm. Və nəhayət qəzeti qatlayıb kənara qoyuram, düşünürəm. Yaşadığım ömrüm yaddaşımda canlanır, ruh - candır, o, canı yaşadır, canı tərk edərsə insan anamız torpağa əbədlilik qovuşur. İnsanın Ruhu ölməzdir, insan mütləq biliyə və iradəyə, mütləq gözəlliyə və saflığa malikdir, ona görə də ruh ölməzdir, səadətə, xoşbəxtliyə qovuşur. Belə ruhlar yalnız Allah - Təalaya yüksələn insanlar sahib olurlar. Ona görə insan ölümlü tanrılardır, tanrılar isə ölümsüz tanrılardır!

Bəs ruh nə olan şeydir, canımızı yaşadır, bəzən də onu keçmişimizdə axtarıq. Filosoflar, təbiətşünaslar, fiziklər də bu barədə az düşünməmişlər. Platonçu filosof Plotin (205-270) yazmışdır ki, Ruh Dünyada - Kainatda yerləşir, lakin dünya Ruhda yerləşmir. Bədən Ruhun sığınacağı deyil, ancaq Ruh dünya ruhunda yerləşir, bədən sə Ruhda. O, təbiəti can gözü ilə seyr etməyi düşünürdü və təbiətdə batını nizama, əlifbada hərfilər sistemə bənzədirdi. Bu mənbə çox sonralar Fəzlullahın "hurifilik" təriqətinin yaranmasına əsas verdi. Ruh bədəndə - nəfəsdə sağlam olanda, insan özünüdərk etmə instiktinə, qabiliyyətinə yiyələnir, bu isə ruhun təbiətinə xas mütləq qanundur.

Bu idrak növü zahirdən təlqin edilir - batından yetişir. Bu mənada insan düşünən ruhdur - onun əsas mahiyyətini şərtləndirən budur. Öz mahiyyətini anlamaq - mütləq ruh Allahı dərk etməkdir. Bununla Hegelin Allahı ruhda dərk etmək ideyasını doğruldu.

Ruh maddiyyat baxımından mücərrəddir, onun üçün Zəmana və Məkana tabe deyil. Ruh bədəndə daxil olan, onu diri saxlayan bir qüvvədir ki, Allah tərəfindən xəlq edilmişdir. Allah əvvəl insan bədənini torpaqdan yaratmışdır, ona forma vermiş, sonra isə öz ruhundan ona üfürmüşdür ki, dirilsin. Ona görə də insan varlığının əsas hissəsini ruh təşkil edir. Belə ki, "Muminun", 14 ayəsində insanın yaranmasının mərhələləri bəyan edilmişdir: bir canlı məxluqa çevrilməsi üçün mütləq Ruha ehtiyac vardır, bu, o ruhdur insanı diri saxlayır. Ona görə ki, ruh cismdən fərqli bir şeydir. Ruh yoxsa bədən ölür. Ruhla cismin bağlılığı - əlaqəsi vardır, necə dəyərlər, bədən ruhun qəlbidir, onlar arasında xüsusi rabitə mövcuddur, bir - birilərinə təsir edə bilirlər. Məsələn, ruhun halları cismə təsir edər, insan ya şad olar, ya da qəmginləşər. Bu vəziyyəti insanın üzündən oxumaq olar. Ruh bədən vasitəsilə kamala çatır. İnsandakı qabiliyyətlər ruhun və cismin sıx rabitəsi ilə meydana gəlir. Ruhun köməkliyi ilə insan müdrikləşir, fəzilət sahibi olur. İnsan ruhu vasitəsilə həzz alır. Qədim filosof Epi-

kürə (e.ə.341-270) görə, ruhun həzzi bədənə həzzindən qat-qat yüksəkdir, mənəvi iztirab fiziki iztirabdan qat-qat əziyyətlidir.

Bədən ruhun ixtiyarındadır, ruh nə istəsə bədən onu yerinə yetirir. Ruh bədənə tərk edəndə vücud - can lazımsız əşyaya çevrilir.

Ölüm azad insanı çox az düşündürür, çünki onun üçün həyat cansıxıcı olmur, gələcək barədə nikbin qənaətə gəlir. Nisbilik nəzəriyyəsinin yaradıcısı A.Eynşteyn Ölüm barədə elə də dərinlən fikirləşməmişdir. Hərçənd, filosoflar XX əsrdə Nisbilik nəzəriyyəsinin bezi postullarını "təftiş" etməyə girişdilər, bu, elə zamandı onun müəllifi həyatda yox idi... Sağlığında dahi fiziki nisbilik məntiqə ölümü, ölüm vahiməsini həyata tabe etdirməmişdi, çünki yaşamaq elə də onun üçün qeyri-adi görünmürdü, sadəcə ecazkarlıq, gözəldi, Dünyanı yaşadan amildir. Buna baxmayaraq Dünya heç də hamı üçün əziz deyil. Məşhur filosof Karl Yung yerində demişdir ki, dünyaya o qədər eynəcərdir heç kəs onu sevmək iqtidarında deyil. A.Eynşteynə qayıdırəm: Bir dəfə ondan soruşurlar ki sizdən ölüm ayağında ikən yaşadığınız ömür uğurlumu, yaxud kədərli keçmişmi, cavabınız nə olardı? A.Eynşteyn sualı adi qarşılayır: - Belə bir sual nə ölüm yatağında, nə də ona qədər mənə maraqlandırmışdır, axı, mən təbiətin bir zərrəsiyəm.

Alimin sadə və kövrək cavabı. O, vaxtilə böyük fizik İnfeldlə söhbətində demişdi ki, həyat həyəcanlandırıcı və gözəl mənzərədir, mənim xoşumcadır. Lakin əgər desəm ki, üç saatdan sonra öləcəyəm, bu, mənə çox da böyük təsir bağışlamaz. Mənə qalmış üç saatdan daha yaxşı istifadə etmək barədə düşündüm, sonra öz kağızlarımı bir kənara qoyub sakitcə uzanıb ölümü gözləyirdim...

Tərbiyə yaşamaq və yaşatmaq sənətidir - vaxtilə - ötən əsrdə yazmışdım. Bu anlayışın fəziləti isə insanı səadətə, xoşbəxtliyə aparır. Bəşər övladı daima bu hissə can atmışdır, bu yolda tarixi hadisələrlə üz-üzə gəlmiş, gah məğlub olmuş, gah da qalib ayrılmışdır. Belə məğlubiyyətin səbəblərini sərkərdələrdən daha çox filosoflar araşdırmışlar, başda Sokrat, Platon və Aristotel olmaqla. Onlar həyatda Olumun və Ölümün müdrikliyini qəbul etmişlər, hər ikisinin gəlişində və gedilişində bir hikmətin mövcudluğunu alqışlamışlar.

Olumun və Ölümün həqiqətində - hikmətində səadət dayanır. Səadət mənalı və ibrətli həyatın açarıdır, insan yüksək nemət düşüncəsində əxlaqi sərvətlər qazanmalı, yaşadığı qısa ömrün nəyə qadir olduğunu anlamalı və "nə etməlidir?" - sualına cavab axtarmalıdır! İnsan öz davranışına - əxlaqi hərəkətinə qiymət verməyi bacarmalıdır, bunu bir nemət kimi qəbul etməlidir. Səadət və xoşbəxtlik mənalı həyat düşüncəsidir, quş səmada uçmaq üçün, insan xoşbəxtlik üçün yaranmışdır? İnsan yaxşı işlər üçün doğulmamışdır? İnsan o dünyaya Ruhunu aparmırmı?

Sokrat "Özünü dərk et!" deyəndə, nə qədər haqlı idi və fikrinə əlavə etmişdi ki, həyatın məqsədi xoşbəxt olmaqdır. Aristotelin qənaətinə, insanın can atdığı məqsəd səadətdir. Antik filosof Epikür isə ölümü başqa ruhda qarşılamışdır: "Mən ölümdən imtina edirəm", - demişdir, "sakit və şən yaşamağı" arzulamışdır. Son sözü: "Ölümün bizə dəxli yoxdur, necə ki, yaşayıram - ölüm yoxdur, nə vaxt ki, ölüm baş verir - biz yoxuq".

Hər halda Olum və Ölüm barədə axtarışlarını davam etdirməli oldu, "Dianetika"-nı ortaya atdı.

22.01.2023

“Gözəgörünməz” sənət fədaisi

Teatr sferasında səhnədən kənar personajlar deyilən bir anlayış var. Bu tip personajlar teatr dünyasında, ələlxüsus onun yaradıcılıq bəhrəsi olan tamaşa prosesində heç bir zaman səhnədə görünmür, lakin onların tamaşanın ərşəyə gəlməsi müddətində çəkdikləri əziyyət, sərf etdikləri zəhmət ümumi işi rəv-nəqləndirir və bir küll halında rejissor və aktyor yaradıcılığının məhsulu olan tamaşanın meydana çıxmasına yardım edir. Buraya işıqçını, səhnə maşinistini, səs effekti və qrim ustasını, musiqi tərtibatçısını, quruluşa tərtibat verən rəssamı, quruluş hissə müdirini, səhnədə dekorların qurulması üçün adi mismar vuran səhnə fəhləsini, tamaşadan və ya adi məşqdən öncə aktyorlara narahatçılıq yaratmasın və toz olmasın deyə səhnəyə adicə yaş əski çəkən xadiməni əlavə etsək nəhəng və möhtəşəm bir yaradıcılıq bəhrəsinin meydana gəlməsində neçə-neçə qüvvənin ümumi iş uğrunda - tamaşanın yaranması uğrunda bir araya gəlməsi faktı ilə qarşılaşırıq. Nə yazıq ki, biz tamaşaşçılar bunu görməməzlikdən gəlirik, pyesin tamaşa halına gəlməsində min-bir əziyyətə düçar olan bu qəhrəmanlarımızın işinə qiymət verməkdən daha çox, səhnədə obrazları ifa edən aktyorlara, çüzi halda isə rejissorun işinə istiqamətlənir və qiymət veririk. Amma bu “gözəgörünməz” diqqət mərkəzində olmayan qəhrəmanlar tamaşanın yaranma prosesində bəzən çox ciddi və əsaslı rol oynamaqla həm rejissora, həm aktyorlara və digər texniki işçilərə daima dəstək olur, ümumi işə naminə əsl fədakarlıq nümunəsi göstərir. Bu personajların başında isə heç şübhəsiz ki, teatrın direktorları xüsusi və əlahiddə bir mövqə tutur.

Əgər tamaşaçılar aktyorları, rejissorları, ha-bələ bəstəkarları, rəssam və səhnə tərtibatçıları - tamaşanın finalında səhnəyə çıxıb təzim edən görürlərsə, teatr direktorları isə bu baxımdan demək olar ki, “kadr arxasında” qalmalı olurlar. Amma elə direktorlar da vardır ki, əksinə zaman-zaman heç də kadr arxasında qalmağı sevmirlər. Tamaşa bitir - bitməz, elə finalda təzim edən aktyorlarla birlikdə addımlayırlar.

Bu gün teatr direktorunu əsas vəzifəsi nədən ibarətdir və o hansı səlahiyyətləri daşımaq hüquqdadır sualını cavablasaq dərhal söyləyə bilərik ki, teatrı idarə etmənin iki əsas modeli mövcuddur.

Birincisi - vahid rəhbərlik deyilən anlayışdır ki, burada işin başında tək bir şəxs durur: ya teatrın direktoru, ya da baş rejissor. Həmin şəxslər istər yaradıcılıq problemlərinə, istərsə də inzibati idarə etmə və maliyyə məsələlərinə cavabdeh olmaqla böyük məsuliyyət daşıyırlar.

İkinci model isə bu saat demək olar ki, bütün teatrlarda tətbiq olunan səlahiyyətlərin direktor və baş rejissor arasında haçalandığı idari üsuldur, yeni yaradıcılıq işləri bilavasitə baş rejissorun üzərində olduğu halda, təşkilati, iqtisadi məsələlər direktorun payına düşmüş olur. Və təbii ki, bu vəzifə məsuliyyətli bir iş olmaqla böyük ciddiyyət, nizam-intizam tələb edir. Direktor rəhbər işçi mövqeyi tutmaqla incəsənət və mədəniyyət sahəsində peşəkar ali təhsilə malik olmalıdır. Onun vəzifəsi yalnız teatra müdirlik funksiyalarını yerimə

ni yetirməklə məhdudlaşmır, o, həm də tamaşaların, eləcə də mədəni-əsudə vaxtın təşkil olunma strukturunu, teatrın yerləşdiyi şəhər əhalisinin əsudə vaxtının kütləvi təşkilinin forma, metodlarını, mədəniyyət, incəsənət sferasında elmi, texniki nailiyyətləri, mədəni-əsudə vaxt atmosferində idarəetmənin, həmçinin iqtisadiyyatın əsaslarını, texniki personalla işin nəzəri, praktiki tərəflərini, işgüzar təmasın etikasını, həтта əmək müdafiəsinin norma və qanunlarını, təhlükəsizlik texnikasını da dərindən mənimsəməlidir.

Sadalanan bu xüsusiyyətlərin əksəriyyəti 20013-2020-ci illər arasında Mingəçevir Dövlət Dram Teatrının direktoru vəzifəsində çalışmış, hal-hazırda isə Ağdaş Regional Mədəniyyət İdarəsinin Reisi kimi fəaliyyət göstərən, geniş ideyası, mədəni seviyyəsi yüksək olan, həyatı dərin və hərtərəfli bilən, bu həyatın hər faktını düzgün, doğru qiymətləndirməyi bacaran, xüsusilə teatr daxili münasibətləri, etik norma və qaydaları bir araya gətirib tənzimləyən Səxavət Məmmədova aiddir.

Səxavət Məmmədov bir direktor olaraq daima yaradıcılığın keşiyində dayanan, öz hərəkət və fəaliyyəti ilə dramatik tamaşa adlanan mürəkkəb bədii əsərin ərşəyə gəlməsi üçün kollektivə yardım edən şəxsiyyət kimi tanınmış və formalaş

mışdır. O, teatrın çalışma qrafikasını doğru və səliqəli planlaşdırmağı, eləcə də teatrın fəaliyyətindən maliyyə, vəsait, gəlir məsələlərini əldə etməyi və düzgün tənzimləməyi bacaran təcrübəli bir direktor kimi fəaliyyət göstərmişdir. S. Məmmədov hər zaman çalışmış ki, tamaşa yaransın və onun səhnə ömrü uzun olsun. Vaxtı ilə mən Mingəçevir Dövlət Dram Teatrında baş rejissor vəzifəsində işləmiş olduğumdan, teatrdə müxtəlif tipli aktyorlar çalışdıqları üçün Səxavətin onların hamısı ilə yaxın təmasa girib ünsiyyət qurmasının və bu aspektdə özünü mükəmməl bir psixoloq, bacarıqlı, təcrübəli siyasətçi kimi göstərə bilməsinin dəfərlə şahidi olmuşam. Burada özəl, mürəkkəb və xüsusilə ziddiyyətli xarakter və fərdiyyətə xas olan və təbii ki, hər hansı başqa bir yerdə çalışmaqda çətinlik çəkən, qazanc yollarını yalnız teatrın təmin etdiyi insanları fəaliyyət göstərir. Özlərini müxtəlif şəkildə bəyan etdikləri üçün, onların mənəvi-psixoloji dünyasını bilmək, anlamaq, yerli gələndə onların dərdinə şərik, həmdərd olmaq və mərhəmət göstərmək zəruriyyəti yarandığı zaman Səxavət bu mənada hər zaman istər yaradıcı kollektivin, istərsə də texniki heyətin yardımına gəlmiş, onlara mənəvi dəstək olmuşdur.

Məsələn, hər hansı bir tamaşanın premyerasi ərəfəsindəki ən azından iki həftə öncəki panoramaya nəzər salsaq, yaradıcı və texniki heyətin praktiki olaraq hamılıqla teatrdə əsəb sisteminin tarıma keçildiyi və hamının bir növ isterik duruma düşdüyü, gərgin, sanki az qala kazarma ab-havasında yaşanan bir təzahüratın hökm sürdüyünü görəceyik. Belə həyəcan doğuran dəqiqələrdə onları mənəvi cəhətdən qidalandırmaq, onlara bir daha mənəvi dəstək olmaq, haradasa ürəyi yamaq, məsələn, yeni kostyumunu bəyənənməyən, amma ay boyunca bir çox tamaşada rol alan aktrisa ilə konfliktə girməyərək onu idarə etmək, hal-hazırkı, mövcud vəziyyətdən çıxış yolu axtarmaq və problemi çözmək kimi bir zəruriyyət meydana gəlir. İndiki durumda həmin aktrisa ilə ayırd etmək, yersiz mübahisəyə girişmək - işə xeyir gətirməz. Xeyir gətirməzsə, demək yaradıcılıqdan da danışmağa dəyməz. Burada mövcud vəziyyəti yalnız “sülh” yolu ilə çözmək mümkündür ki, S. Məmmədov hər zaman bu tipli situasiya və insidentlərə qarşılaşarkən, onları özünəməxsus insani keyfiyyətləri ilə nizamlaya bilmişdir.

2015-2018-ci illər arasında Mingəçevir Dövlət Dram Teatrında baş rejissor olaraq çalışdığım müddət ərzində mən Səxavət müəllimdən hər za-

man dəstək görmüşəm. Uç il ərzində hazırlamış olduğum 11 çalışmanı (bunların yeddisi böyük, üçü azyaşlı uşaqlar, biri ədəbi-bədii gecə, kompozisiya olmaq üzrə) ərşəyə gətirərək Səxavət müəllim başqa direktorlar kimi heç də kabinetinə çəkilib oturmamış, hər zaman, hər an yanımda olmuş, tamaşaların ideya-bədii istiqaməti ilə maraqlanmış, təşkilati işlərdə mənə yaxından kömək etmiş, tamaşalarının mediya və informasiya vasitələri tərəfindən ətraflı şəkildə təbliğ edilməsi sahəsində mühüm addımlar atmış, çalışmalarımın bir küll halında tamaşaçının rəğbətini qazanması üçün əlindən gələni əsirgənməmiş, müxtəlif teatr festivallarında, qastrol səfərlərində çıxış etmək üçün razılıq əldə etmiş, yerli gələndə hazırlayacağım pyeslərin tamaşa halına gəlməsi, ideya-bədii cəhətdən sağlam olması istiqamətində əsaslı, dəyərli və doğrun məsləhətlər vermişdir. Bu da təsadüfi deyildir, çünki onun özü də Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin teatr sənəti üzrə rejissorluq fakültəsinin (qiyabi təhsil üzrə) məzun olmuşdur.

Mənim həmin teatra baş rejissor təyin olunmam S. Məmmədovun da eyni il direktor təyin olunması dövrünə təsadüf edir. Biz teatra rəhbər vəzifələrə təyin olunarkən qarşımıza biri-birindən məsul və çətin şərtlər qoyulmuşdu. Sözsüz ki, ilkin mərhələdə uğurlu yaradıcılıq, repertuar zənginliyi və bununla da teatra tamaşaçı axını yaratmaq istəyi dururdu. Bir sözlə çətinliklər az deyildi. Onu direktor təyin edəndə ilk növbədə ilin sonuna qədər teatrdə ona qədərki neqativ təzahürləri ləğv etməyi, tamaşaçı planını yerinə yetirməyi və teatrı maddi sıxıntılardan qurtarmaq kimi bir problemi qarşısına bir şərt kimi qoymuşdular.

Səxavət müəllim, eyni zamanda repertuar zənginliyinə də xüsusi diqqət ayırırdı. Onun dəstəyi ilə dövlət sifarişli olan məşhur Qoçlun “Müfəttiş” pyesinə verdiyim quruluş, necə deyərək, birdən-birə şəhəri silkələdi. Bu, indiyə qədər görünməmiş bir sevgi və teatra aramsız bir axın yaratdı, kollektivlə şəhər camaatı arasında ünsiyyət, təmas körpüsünə çevrildi. “Müfəttiş” tamaşasının belə yüksək anlaşıq verməsi başda Səxavət Məmmədov olmaqla teatr rəhbərliyinin düzgün, sinənməsi yol tutmasından, onun bir direktor kimi peşəkarlığından, yüksək intellektə, malik olmasından, dövrün aktual problemlərindən, ictimai-siyasi hadisələrindən düzgün nəticə çıxarmasından

xəbər verirdi. Mingəçevir Dram Teatrında yaranmış yüksək ab-hava, qaynayıb-coşan yaradıcılıq ehtirası, sambalı tamaşaların mətbuatda, radio və televiziya da təqdir olunması Səxavət Məmmədovun yaradıcılıq sevinci, sənət qələbəsi idi.

Bu, onun özünü də, çevrəsini də ilhamlandırır, daha gərgin işləməyə səsləyirdi. Onun yeni hazırlanacaq tamaşa ətrafında fikirləri, düşüncələri yeni planlar yaradıcı kollektivin üreyindən xəbər verirdi. “Müfəttiş”, “Lənkeran xanının vəzir”, “Bir eşqin nəticəsi”. “Ər və arvad”, “Bir saat xəlifəlik”, “Gəl, qohum olaq” və s. bir-birinin ardınca afişaları bəzəyən yeni tamaşa adları, böyük nüfuz sahibi olan sənətkarların - dramaturq və yazarların, bəstəkarların, rəssamların, digər rejissorların teatra dəvət olunması, ayrı-ayrı tamaşalar üzərində müştərk iş gözəl səmərə verirdi. Sözsüz ki, bu da Mingəçevirdə doğmalaşan bu sənət fədaisinə inamı, etibarını artırır və bu onu ruhlandırır.

S. Məmmədovun yaradıcılıq aləmində olan bu çalışqanlığı diqqət mərkəzindən yayınmamış, yüksək dairələr tərəfindən ona daha məsul bir iş - Ağdaş Regional Mədəniyyət İdarəsinin reisi kimi daha məsuliyyətli bir vəzifə tapşırılmışdır. Səxavət Məmmədovun bu vəzifənin öhdəsindən layiqincə gələcəyi heç bir şübhə doğurmur.

Xəzər Gəncəli
Əməkdar artist, fəlsəfə doktoru

Gəncliyin səsi

Möhtərəm oxucuya da məlum olduğu kimi, fevral ayının 2-si ölkəmizdə Gənclər Günü kimi qeyd olunur. Müslüm Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında isə adı keçən əlamətdar gün və böyük bəstəkarımız Qara Qarayevin 105 illik yubileyi ilə əlaqədar olaraq fevralın 3-ü Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən böyük konsert təşkil olundu. Konsert “Gəncliyin səsi” festivalı çərçivəsində keçirilmiş və gənclər bəstəkarlarının diplom işlərindən ibarət idi. Musiqini özələn məslək seçmiş gənclərimiz - Aysel Əzizova, Tamilla Əhədova, Vüsal Namazlı və Tofiq Rəzayev əmək və rərək yazdıqları simfonik əsərləri sərgiləmək fürsəti əldə etmiş oldular.

Böyük həvə və maraqla konsert salonunu doldurmuş dinləyicilərin çoxunu gənclər təşkil edirdi. Qarşımızda Mustafa Mehmandarovun dirijorluğu ilə Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri çıxış edirdi. İki hissədən ibarət konsertin ilk hissəsində Aysel Əzizovanın “Əsgər məktubu” simfonik novellası və Tamilla Əhədovanın fortepiano və orkestr üçün 3 hissəli Konserti səsləndi.

“Əsgər məktubu” novellasını dinləyərkən əsərin digərləri ilə müqayisədə ifa üçün tam yetişmədiyi və daha yaxşı təqdim edilə biləcəyi fikri yaranırdı. Yəqin ki, buna səbəb əsərin qısa zamanada öyrənilərək səhnəyə çıxarılması idi.

Daha sonra səslənən və müəllifin özü tərəfindən ifa edilən fortepiano və orkestr üçün əsəri əslində Konsert adlandırmaq daha doğru olardı deyə düşünmürəm. Konsert (italyanca: concerto) janrının məğzi solo alətlə orkestr arasındakı yarışdır (rəqəbətdir). Əsərin çox hissəsində fortepiano orkestrdə müşayiətə, ən yaxşı halda onun bir iştirakçısına çevrilirdi. Buna səbəb fortepiano partiyasının parlaqlıqdan məhrum edilməsi, alətin texniki imkanlarından tam istifadə edilməməsi, digər tərəfdən solistin ifasının akustik cəhətdən yeterincə səslənməməsi və bu xüsudə orkestrə uduzması idi. Konsertin ikinci hissəsini Vüsal Namazlının 3 hissəli Simfoniyası açdı, daha sonra isə Tofiq Rəzayevin 3 hissəli Simfoniyyetası səsləndi. Hər iki müəllifin istedadlı olması diqqətdən yayına bilməzdi. V.Namazlıda bu özünü musiqi duyumunun güclü olmasında büruzə verirdisə, T.Rəzayevdə hissələrin lakonikliyində və əsərin dinamikasının rəngarəngliyində görünürdü.

Səslənən əsərlərin çoxu yüksək pafosla yazılmışdır. Biz gənclərin düşüncə və duyğularımızı ucadan, yüksək emosiyalarla ifadə etməyimiz sözsüz ki, müsbət qəbul edilməlidir.

Konserti hər baxımdan faydalı saymalı: həm cəmiyyət yeni əsərlərlə tanış olur, həm bəstəkarlar canlarını qoyduqları əsərləri canlı dinləmək şansına qazanır, bununla da çağdaş musiqi həyatımızın durumu göz önünə sərilmiş olur. Layihənin təşkilatçılarına, bəstəkarlara, xüsusilə gənclər dirijor Mustafa Mehmandarova böyük təşəkkür düşür. Bu cür tədbirlərin keçirilməsini alqışlayır və davamlı olmasını diləyirəm.

P.S. Konsert aparıcısının hər əsərin elanından sonra “... xahiş edirik, hissələr arasında əl çalmayasız” ifadəsini dinləyiciyə sayğı baxımından yersiz qəbul edirik.

Leyla Həmid Əhməd Xan